Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 79 (4477).
8 АПРЕЛЬ 1981 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● 7 апрель куни Москвада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР ташқи ишлар министри Ф. Пуйя ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Ҳозирги халқаро аҳволнинг актуал проблемалари кўриб чиқилди. СССР билан ВХР ўртасидаги икки томонлама муносабатларнинг баъзи бир масалалари юзасидан фикрлашиб олинди.

Музокаралар қардошларча дўстлик ва муҳокама этилган барча масалалар юзасидан ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

● Учишни бошқариш маркази хабар беради: космонавтлар Владимир Коваленок билан Виктор Савиних «Салют-6» — «Союз Т-4» орбитал комплекси ичидаги ишларни давом эттирмоқдалар.

Экипаж белгиланган экспериментлар программаси билан айни бир вақтда ўтган икки кун ичида станцияда илмий аппаратларни навбатдаги тадқиқотлар босқичига тайёрлаш мақсадида бир қанча тадбирларни амалга оширди.

● Совет Иттифоқи бўйлаб қилган сафарини ниҳоясига етказаётган Афғонистон Демократик Республикасининг савдо министри Муҳаммадхон Жалалар Тошкентда меҳмон бўлиб турибди.

● 18 апрель — коммунистик шанбалик куни

ТАШАББУСНИ ҚУВВАТЛАБ

Доҳиймиз В. И. Лениннинг туғилган кунининг 111 йиллигига бағишлаб Бутуниттифоқ шанбалигини ўтказиш юзасидан москваликлар бошлаган ташаббус республикамизда ҳам кенг қулоч ёймоқда. Бу ибратли ташаббусга жавобан республикамизнинг ишлаб чиқариш корхоналари, ташкилотлари, олий ўқув юртларида шонли меҳнат байрамига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Шу муносабат билан Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институтида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

БУГУН

олий ўқув юртида институт ректори, профессор С. Ш. Искандаров раҳбарлигида шанбаликни ўтказиш бўйича штаб тузилди. Шанбаликда 18 ўқитувчи раҳбарлигида институтнинг 6 минг студенти иштирок этади.

Институтнинг 8 гектарлик еридаги дарахтларга шакл бериш, оқлаш, янги ўтқазилган ниҳолларни парвариш қилиш билан бирга 500 га яқин дарахт кўчатлари ўтқазилади. Ирригация шаҳобчалари тартибга келтирилади, институт ҳовлиси тозаланади. 4 тонна темир-терсак йиғилади. 150 дан кўпроқ студент Чорвоқ дам олиш зонасида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини олиб боради. Тошкент трактор заводи ишчиларига эса 500 га яқин студент ёрдамга чиқади.

Б. БАКИРОВ,
Н. ТУРДИМУРОДОВ.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XVI СЪЕЗДИ

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Азиз ўртоқ Гусак!
Азиз ўртоқлар!

Чехословакия Коммунистик партиясининг XVI съезди делегатларига, мамлакатнинг барча коммунистлари ва меҳнаткашларига курашдош ўртоқларингиз — совет коммунистларидан, бутун халқимиздан дўстлик ва қардошлик сўзларини топширишга рухсат этгайсизлар. **(Давомли қарсаклар).**

Ўзим ҳақимда гапирадиган бўлсам, ҳар сафар Чехословакияга келиш менга катта қувонч бахш этади. **(Қарсаклар).** Мен сизларнинг гўзал мамлакатингизни жон-дилдан севиб қолганман. Бу диёрга, мен биринчи бор армиямиз қисмлари билан бирга, Людвик Свобода корпусининг қўшинлари билан ёнма-ён салкам қирқ йил муқаддам қадам қўйган эдим. Шу билан менга ЧКПнинг тўртта съездида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегациясига бошчилик қилиш топширилди. Бинобарин мен азиз дўстлар, сизлар билан шу шонли кунда бирга бўлиш имкониятини қадрлайман. **(Давомли қарсаклар).**

Ўртоқ Гусакнинг ЧКП Марказий Комитети номидан қилган Ҳисобот докладини КПСС делегацияси зўр эътибор билан тинглади. Ўтган йилларнинг якунлари равшан ва реалистик анализ қилинганлиги, ички ва ташқи сиёсат соҳасида катта, аммо бемалол бажарса бўладиган вазифалар қўйилганлиги, социалистик демократияни, халқ ташаббусини янада ривожлантиришнинг пухта йўли белгиланганлиги — мана шуларнинг ҳаммаси ЧКПнинг марксизм-ленинизм позицияларида қатъий турганидан далолат беради. **(Давомли қарсаклар).** Бу — ватанингизни ижтимоий ва иқтисодий тараққиётнинг янги марралари сари дадил олға силжитишнинг энг ишончли гаровидир.

Ўртоқлар! Бу йил сизлар Чехословакия Коммунистик партиясига асос солинган куннинг олтмиш йиллигини ҳам нишонлаяпсизлар. Партиянгиз ўз юбилейини сиёсий курашнинг, жамиятга раҳбарлик қилишнинг катта ва қимматли тажрибасини орттирган жанговар ва етук ижтимоий куч сифатида кутиб олмоқда. Бу тажриба — Чехословакиянинг ўзида муваффақиятли социалистик қурилишнинг гаровидир. Бундан ташқари, у бошқа партиялар учун, умуман халқаро коммунистик ҳаракат учун каттагина аҳамиятга эгадир.

Бу тажриба буржуа республикаси шароитида ишчилар синфининг илғор қисмини уюштириш соҳасидаги актив сиёсий фаолиятдан, гитлерчи оккупациячиларга қарши яширин шароитдаги курашдан, уларга қарши фронтлардаги жанглардан ҳамда Ватан озодлиги ва мустақиллиги йўлида, унинг социал янгиланиши йўлида халқ қўзғолонлари ташкил этилганлигидан иборатдир.

1948 йилги социалистик революциянинг ғалабаси чинакам тарихий аҳамиятга эга бўлди. Ўша вақтда ажойиб революционер Клемент Готвальд бошчилик қилган ЧКП шаҳар ва қишлоқдаги миллион-миллион меҳнаткашлар оммасига раҳнамолик қилишга муваффақ бўлди, социализм қурилиши йўлига тинч ўтишни таъминлади. **(Қарсаклар).**

1968 йилда контрреволюция кучлари устидан қозонилган ғалаба, ўша давр воқеаларидан узоқ муддатли аҳамиятга молик чуқур сиёсий хулосалар чиқариш қобилияти ҳам чехословак коммунистларининг жаҳон революцион жараёни ривожига қўшган салмоқли ҳиссасидир, уларнинг барча қардош мамлакатлар олдида қилган катта хизматидир. **(Қарсаклар).**

Хуллас, ЧКП бирталай қийинчиликлар ва синовлардан шараф билан ўтди, ўзининг марксча-ленинча байроғини баланд кўтарди. Биз, сизларнинг Совет Иттифоқидаги ўртоқларингиз ва сафдошларингиз: Чехословакия коммунистлари партиясига шон-шарафлар бўлсин, деб сидқидилдан айтамиз! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

ЧКПнинг атоқли раҳбари ва республика президенти, коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби ўртоқ Густав Гусакка алоҳида иззат-ҳурматимизни билдирамиз. **(Давомли қарсаклар).** Партиянинг бу ветерани партия фаолиятидаги кўпгина ҳал қилувчи босқичларда муҳим роль ўйнади.

Ҳозир ЧКП чехословак халқини етук социалистик жамият қурилиши йўлидан комил ишонч билан олға бошлаб бормоқда. Мамлакат социал ва иқтисодий тараққиётининг туб проблемаларини сизлар социалистик тарзда ҳал этаяпсизлар. Сизлар ЧССРда халқ оммасининг моддий фаровонлиги соҳасида эришилган даража билан фахрланишга тўла равишда ҳақлисиз. Ўз халқларингизнинг ғоят бой маданий меросини ардоқлаб асраб, илм-фанни, санъатни, халқ маорифини, соғлиқни сақлашни, спортни — социализмнинг бош мақсадига — жамият аъзоларининг муттасил ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини тобора тўла-тўкис қондиришга, шахсни ҳар томонлама камол топтиришга хизмат қиладиган ҳамма соҳаларни узлуксиз юксалтиришга эришаяпсизлар.

Мана шуларнинг ҳаммаси — ЧКПнинг зўр хизматидир, унинг сиёсий йўли тўғрилиги ва узоқни кўра олганлигининг далилидир. **(Қарсаклар).**

Сизлар ўз ютуқларингизни муносиб баҳолаш билан бирга рўй бераётган қийинчиликларни ҳам равшан кўриб турибсизлар, мавжуд камчиликларни кескин танқид қилаяпсизлар, уларни бартараф этишнинг энг яхши йўлларини жонбозлик билан қидираяпсизлар. ЧКП Марказий Комитетининг Ҳисобот доклади ҳам, съездда бу докладнинг муҳокама қилиниши ҳам шуни кўрсатиб турибди.

Ўртоқлар, ўзларингиздан қолар гап йўқ, бизнинг партиямизнинг яқинда бўлиб ўтган XXVI съезди ишида ҳам ўз фаолиятига худди мана шундай талабчанлик ва масъулиятлилик билан ёндашилди. Бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас ва бўлмаслиги лозим. Ўз ишимизга оқилона ва танқидий баҳо беришни бизга В. И. Ленин ўргатган. Зотан, коммунистлар шу васиятга амал қила берар эканлар, улар ҳар қандай вазифаларнинг уддасидан чиқаверадилар. **(Қарсаклар).**

Уртоқлар, КПСС XXVI съездининг қарорлари мамлакатимизда бажонидил кутиб олинганини, коммунистлар ва бутун совет халқи томонидан астойдил маъқулланганини зўр мамнуният билан сизларга маълум қила оламан. Совет кишилари партиянинг ишини ўзларининг жонажон иши деб қабул қилиб, коммунистик қурилишнинг съезд белгилаган кенг планларини амалий равишда бажаришга киришдилар.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари етук социализм жамиятини янада ривожлантириш йўлидаги хилма-хил ва табиийки, тобора теран ва мураккаб вазифаларни ҳал этмоқдалар. Аммо бизнинг бу ишни империализмнинг энг агрессив кучлари томонидан тобора зўр бериб қилинаётган қаттиқ қаршилик, баъзан эса ошкора душманлик ҳаракатлари шароитида ҳал этишимизга тўғри келмоқда.

Мана шундай шароитда биз учун муваффақият калити қуйидагилардан иборат эканлиги ҳар қачонгидан ҳам равшанроқ кўриниб турибди. Биринчидан, ўзимиз яхшироқ, самаралироқ, уюшқоқроқ ишлаб, ўз экономикамизни, маданиятимиз ва социалистик демократиямизни ривожлантиришимиз керак. Иккинчидан, қардош мамлакатларнинг бирлигини, уларнинг ҳамма соҳалардаги ҳар томонлама, тобора чуқур ҳамкорлигини мустаҳкамлашимиз, мамлакатлардан ҳар бирининг ва бутун ҳамдўстликнинг манфаатларини кўзлаб куч ва ресурсларни энг мақбул тарзда бирлаштиришимиз лозим.

Бу соҳада ҳозирнинг ўзидаёқ кўп иш қилинмоқда ва тағин ҳам кўпроқ иш қилиниши кераклигини яхши биласизлар, ўртоқлар. Бизнинг ҳар томонлама ва чуқур ҳамкорлигимиз изчил социалистик негизда — тенг ҳуқуқлилик, ўзаро ҳурмат, бир-биримизнинг манфаатларимизни ҳисобга олиш, чинакам революцион бирдамлик негизида ривожланиб бораётганини алоҳида таъкидлаш зарур. **(Қарсаклар).** Айни шу туфайли ҳам бизнинг, Ленин ибораси билан айтганда, «Социалистик кооперативимиз» унда қатнашувчиларнинг суверен ҳуқуқларини бирон-бир тарзда камситишни билдириш бир ёқда турсин, балки, аксинча, улар учун пухта негиз бўлиб хизмат қилмоқда.

Лоақал бир фактни олиб кўрайлик: Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида баҳамжиҳат ҳаракат қилиш туфайлигина қардош мамлакатлар ҳозир ўзларининг кўпгина энг зарур иқтисодий эҳтиёжларини бемалол қондирмоқдалар.

Газ ва темир руда қазиб олишдаги ҳамкорликни жиддий равишда ривожлантириш мўлжалланаётганлиги ўзларингизга маълум. СССР каби Чехословакия ҳам атом энергетикасини вужудга келтириш учун ҳозирнинг ўзидаёқ кўп иш қилмоқда. Атом энергияси бизнинг ва бошқа қардош мамлакатларнинг эҳтиёжларидан анчагина қисмини таъминлаш имконини беради. Мана шундай миқёсдаги вазифани якка-ёлғиз ҳал этиш анча қийин бўлур эди, бу нарса равшан.

Ўртоқлар, дадил айтиш мумкинки, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг ва Варшава Шартномаси ташкилотининг фаолиятини доимо такомиллаштириш социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатлардан ҳар бирининг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушади. **(Қарсаклар).**

Аммо бизнинг муваффақиятларимизга синфий мухолифларимиз чидай олмаяптилар. Улар социализмнинг шитобли ҳаракатига ҳалақит бериш, уни ичидан нуратиш учун ҳамма ишни қилишга уринмоқдалар. Бунинг учун ҳамма воситалари — иқтисодий тазйиқ ва пўписа, ёлғон пропаганда, тилёғламалик ва сафсатабозлик, айрим жойларда ҳали ҳам мавжуд бўлган контрреволюцион кучларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш ва шу каби қўпорувчилик ҳаракатлари ишга солинмоқда.

Уртоқлар, буларнинг ҳаммасини сизлар ўз тажрибангиздан биласизлар. Реакциянинг режалари пуч эканини бу тажриба яққол кўрсатди.

Эндиликда Польша Халқ Республикасига нисбатан худди шундай уринишлар қилинмоқда. Аммо поляк коммунистлари Польшанинг барча чин ватанпарварлари мадади билан Польша мустақиллигининг ҳам душманлари бўлган социалистик тузум душманларининг шум режаларига лозим даражада зарба бера биладилар, социализм ишини, ўз халқининг ҳақиқий манфаатларини, ўз ватанининг шон-шарафи ва хавфсизлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қола оладилар, деб ҳисоблаш керак. **(Давомли қарсаклар).**

Совет Иттифоқига келганда, у социалистик Польшанинг содиқ дўсти ва иттифоқчиси бўлиб келди ва шундай бўлиб қола беради. Бу соҳада ҳам социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар каби Чехословакия билан ҳам позициямиз бир хил эканига аминман. **(Қарсаклар).**

Социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг ажралмас қисми — шонли Куба Республикаси ўз тараққиёти вазифаларини мураккаб ташқи шароитларда ҳал этмоқда. Совет Иттифоқи қардош Куба халқини қатъият билан муттасил қўллаб-қувватламоқда ва қўллаб-қувватлайверади. **(Давомли қарсаклар).** Биз унга социалистик қурилишда чин кўнгилдан янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз, тинчлик ва равнақ тилаймиз. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар! Биз ўз социалистик ҳамдўстлигимизни ардоқлаб сақлаб, шу тариқа халқларнинг энг бебаҳо мулки — тинчлик ва хавфсизликни ҳимоя қилаяпмиз. Дарҳақиқат шундай, чунки социализм мамлакатлари ҳозир урушнинг олдини олишга ҳал қилувчи ҳисса қўшмоқдалар, чунки улар кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш сиёсатининг байроқдорлари бўлиб майдонга чиқмоқдалар.

Биз Совет Иттифоқида партиямизнинг яқинда бўлиб ўтган XXVI съездида барча халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлиги манфаатларини кўзлаб энг кескин ва етук халқаро проблемаларни бартараф этиш тўғрисида бир қанча мутлақо конкрет таклифларни илгари сурдик. Бу таклифлар бутун дунёда янгради ва барча қитъаларда эзгу ниятлар билан кутиб олинди. Дўстларимиз ва иттифоқчиларимиз, шу жумладан, албатта, социалистик Чехословакиянинг ҳам бу таклифларни зўр ғайрат билан актив қўллаб-қувватлаганини қадрлаймиз. **(Қарсаклар).**

Бу ерда, Европанинг марказида янги совет таклифларидан фақат биттасига алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

Европадаги ядровий қуролланиш пойгасининг тўхтовсиз давом этиши европалик барча халқлар учун ҳалокатли хавфга айланиб қолмоқда. Бу муаммони амалий равишда ҳал этишга бир қадар киришмоқ учун биз дастлаб лоақал ҳозирги чегарадан ўтмасликни, яъни Европа зонасида СССРга ва НАТО мамлакатларига қарашли ўртача олисликка учадиган янги ракета-ядро воситаларини бундан буён жойлаштириш ва мавжудларини алмаштиришни тўхтатишни таклиф қиляпмиз. Американинг шу районидаги олдинги базаларда жойлаштирилган ядровий воситалари ҳам шу жумлага кириши ўз-ўзидан равшан. Бу чеклаш иккала томоннинг Европадаги мазкур ядровий воситаларини чеклаш, бундан ҳам яхшироғи эса қисқартириш тўғрисида доимий шартнома тузилгунга қадар амал қилиши мумкин бўлур эди.

Бизнинг мана шундай чеклаш тўғрисидаги таклифимиз шунчаки бир мақсад эмаслиги равшан. Бу таклиф музокаралар учун бирмунча қулай муҳит вужудга келтириш нияти билан қилинди. Илгари айтган бўлсам ҳам, ҳозир такрор айтаманки, томонларнинг Европада тўплаб қўйган ядровий воситалари миқдорини айни қисқартиришни бу масаладаги мақсад деб ҳисоблаймиз. Шарқнинг ҳам, Ғарбнинг ҳам хавфсизлиги шароитларини ёмонлаштирмай туриб бемалол мана шундай қилиш мумкин.

Бизнинг таклифимиз Ғарбий Европанинг кенг сиёсий доираларида ва жамоатчилиги орасида ғоят ижобий фикр билан кутиб олинганлиги маълум. Бироқ, бу таклифни мутлақо ёқтирмаган кимсалар ҳам ўзларини ошкор қилиб қўйдилар.

Гўё янги совет таклифи кучларнинг ҳозирги Варшава Шартномаси мамлакатлари тарафидаги мавжуд устунлигини сақлаб қолиш мақсадини кўзлайди, деб даъво қилмоқдалар. Бу — тўғри эмас, албатта. Бу ҳақда КПСС XXVI съездида батафсил гапириб ўтган эдим. Умуман Европа районида иккала томоннинг ҳозирги ядровий потенциалларига назар ташланса, иккала томоннинг кучлари тахминан тенг эканлиги равшан кўринади. Дарвоқе, бу нарса Ғарбда ҳам неча марталаб тан олинган эди. Масалан, ГФР канцлери Шмидт ўзининг халқ ўртасида шу йилнинг февраль ойида сўзлаган нутқларидан бирида Европада Шарқ билан Ғарб ўртасидаги кучларнинг мувозанати бузилди, деган даъвони тўғридан-тўғри рад қилди. Аммо, канцлер «руслар эртами-индин шу мувозанатни бузишлари мумкин», деб хавотирланганлигини айтди.

Яқинда АҚШ давлат секретари Хейг ҳам нисбий мувозанат ва тенглик» бор, деб айтди. Бироқ, у шу ўн йилликнинг ўрталарига бориб мазкур мувозанат гўё СССР фойдасига ўзгариши мумкин, деб безовта бўлаётганини билдирди.

Ғарб мамлакатларининг раҳбарлари ҳозирги вазиятга ва унинг ривожланиш истиқболларига мана шундай баҳо берар эканлар, бизнинг таклифимизга қўш қўллаб ёпишиб олишларини мантиқ тақозо этган бўлур эди. Модомики бунинг ўрнига уларнинг баъзилари таклифимизнинг аҳамиятини пасайтириб кўрсатишга уринаётган эканлар, бунинг сабаби Европадаги кучларнинг нисбати бир неча кун мобайнида ўзгариб қолганида эмас, албатта. Улар бу нисбатни Ғарбнинг фойдасига ўзгартирмоқчи эканликлари ва чеклаш билан ўзларини боғлаб қўйиш истагида эмасликлари сабабли шундай қилмоқдалар.

Аммо бундай уринишлар иккинчи томонни жавоб чораларини кўришгагина мажбур этади — буни равшан англамоқ керак. Яна нохуш давра бошланади — Европадаги аҳвол ҳамма учун тағин ҳам хатарли бўлиб қолади. Наҳотки Ғарб давлатлари ҳукуматларининг буни тушуниб олишлари шу қадар қийин бўлса?

Умуман, ўртоқлар, бизнинг таклифларимиз тинчликни мустаҳкамлаш учун энг актуал, энг муҳим халқаро проблемаларни бартараф қилишни назарда тутади. Бинобарин, биз манфаатдор томонларга ана шу масалалар юзасидан ҳар қандай лавозимдаги арбоблар ўртасида, олдиндан ҳеч қандай шартлар қўймасдан амалий, ижобий музокаралар бошлашни таклиф қилаяпмиз. Башарти бошқа бирон-бир оқилона таклиф бўлса, биз бу таклифларни ҳам қараб чиқишга тайёрмиз.

Аммо Ғарб давлатларининг ҳукуматлари томонидан музокараларга алоҳида тайёргарликни биз ҳозирча сезмаётганимизни ошкора айтмоқ керак.

Баъзан бизга: буларнинг ҳаммаси — жуда қизиқарли, аммо буларни узоқ вақт ўрганиш керак, бу соҳада, гўё шошилишнинг ҳожати йўқ, деган гапни айтадилар. Шу билан бирга позицияни аниқлаш мазкур ҳукуматга эмас, балки бошқа ҳукуматларга боғлиқ, деб шама қилиб қўядилар. Бундан чиқадики, шу орада қуролланиш пойгаси кучаяверсин ва халқаро вазият тағин ҳам кўпроқ кескинлашаверсин экан-да!

Бошқа ҳолларда бизга талаблар қўйишга, дастлабки шартларни кўндаланг қилишга уринадилар. Ўзлари Ер юзининг деярли ҳамма жойларида корчалонлик қилишга қандайдир «ҳуқуқлари» борлигини даъво қилиб, биз Ғарбнинг музокараларга розилиги учун «ҳақ» тариқасида ўз хавфсизлигимиз манфаатларини элементар тарзда эътиборга олишдан ҳамда агрессияга ёки ҳужум хавфига дучор бўлган ўз дўстларимизга ёрдам беришдан воз кечишимизни талаб қиладилар.

Юмшоқ қилиб айтганда буни ғалати позиция демоқ керак.

Башарти Совет Иттифоқи: бирон-бир етук халқаро проблемаларни бартараф этишга доир музокаралар бошланишидан аввал Ғарб давлатлари ўз сиёсатининг бизга ва бошқа кўп давлатларга ҳам мутлақо ёқмайдиган қисмини ўзгартирсинлар, деса, айтайлик, АҚШ аввал бошда фалон ва писмадон мамлакатдан, чет эллардаги фалон-фалон ҳарбий базалардан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетсин, деса ва фалон-фалон диктаторлик мустабид режимларини қўллаб-қувватлашни ва қуроллантиришни тўхтатсин, деб талаб қилса, нима бўлишини бир лаҳза тасаввур этиб кўринг.

Музокаралар тўғрисидаги масалага мана шундай ёндашишни бирон-бир кимса жиддий равишда қабул қилган бўлурмиди? Асло. Бунинг ўрнига бизни сиёсатдан унчалик хабари бўлмаган йўл кишилар деб, ёки сунъий тўсиқлар ва тўғаноқлар қўяётган, музокаралардан бўйин товлаётган, чунки мутлақо тинчликни кўзламайдиган, бошқа ниятлари бўлган кишилар, деб атаган бўлур эдилар.

Тарих тажрибаси, шу жумладан кейинги ўн йилликлар тажрибаси шундан яққол далолат беради: бир-бирига ўз шартларини ўтказиш йўлидаги уринишлар бир чеккага улоқтириб ташланган, ҳақиқатан ҳам тинчлик истаги ва музокарадошларнинг манфаатларини ўзаро ҳурматлаш мавжуд бўлган тақдирдагина давлатларнинг бир-бири билан музокараларида муваффақиятга эришиш мумкин. Халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга кўмаклашган энг муҳим халқаро битимларга айни мана шундай негизда эришилган эди. Масалан, мустақил ва демократик Австрияни қайта тиклаш тўғрисидаги давлат шартномасини, Ғарбий Берлинга доир 1971 йил битимини, СССР, Чехословакия, Польша, ГДРнинг ГФР билан шартномаларини, стратегик қуролларни чеклаш тўғрисидаги Совет — Америка аҳдномасини ва, албатта, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Хельсинкида имзоланган Якунловчи актини тилга олишим мумкин.

Совет Иттифоқининг КПСС XXVI съездида баён этилган ва тегишли давлатларнинг ҳукуматлари эътиборига ҳавола этилган амалий таклифларига ҳам мазкур ҳукуматлар томонидан мана шундай ёндашув бўлишидан умидвормиз. Чунки бизнинг таклифларимиз пропаганда учун эмас, балки тинчлик, Европада, Осиёда, Америкада, Яқин, Ўрта ва Узоқ Шарқда тинчлик бўлиши йўлида ўзаро мақбул битимларга эришишга ёрдам бериш учун илгари сурилган. Биз ялпи тинчликни кўзлаяпмиз. **(Давомли қарсаклар).**

Азиз ўртоқлар!

Сўзимнинг охирида Чехословакия коммунистлари, ишчилар синфи, деҳқонлари ва зиёлилари партия билан мамлакат олдида етук социализм қуриш йўлида турган масъулиятли вазифаларни муваффақиятли ҳал эта оладилар, деб ишонч изҳор этишга ижозат бергайсизлар. Сизлар ЧКПнинг ушбу съезди йўл-йўриқларига амал қилиб, ўз ватанингизни янада бадавлат ва кўркам, халқингизнинг турмушини яхшироқ қилишингизга, муштарак ишимиз — Европа ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни таъминлашга янги ҳисса қўшишингизга шак-шубҳа йўқ. Мана шу шонли ишларнинг ҳаммасида сизларга тўла-тўкис муваффақият тилаймиз! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Яшасин Чехословакия Коммунистик партияси! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Яшасин қардош чехословак халқи! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Яшасин абадий Совет — Чехословакия дўстлиги! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Социализм мамлакатларининг улуғ ҳамдўстлиги яшаб, мустаҳкамланаверсин! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Ер юзидаги тинчлик мустаҳкам, халқларнинг хавфсизлиги умидбахш бўлсин! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар).**

Адолатли ва эзгу мақсадимиз — коммунизм қурилиши сари муттасил олға бораверайлик, дўстлар! **(Гулдурос ва давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради. Съезд қатнашчилари: «Дўстлик!», «Дўстлик!», «Брежнев!», «Дўстлик!» деб баралла хитоб қиладилар).**

ПРАГА. ЧКП XVI съезди. Минбарда — ўртоқ Л. И. Брежнев.

В. Егоров ва Э. Песов телефотоси (ТАСС).

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ БАЙРОҒИ ОСТИДА

ПРАГА, 7 апрель. (ТАСС махсус мухбирлари). Чехословакия Коммунистик партиясининг XVI съезди ишчанлик ва якдиллик вазиятида ўтмоқда. Делегатлар мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг еттинчи беш йилликка бағишланган программасини съезд минбаридан туриб юксак масъулият туйғуси билан, зўр манфаатдорлик билан муҳокама қилмоқдалар.

Делегатлар ўз нутқларида шуни таъкидламоқдаларки, СССРда ривожланган социализм қурилишининг КПСС XXVI съездида умумлаштирилган тажрибаси Чехословакия коммунистлари ва бутун халқи учун билимлар, илҳом ва сафарбар қилувчи кучнинг бой манбаидир.

Бугун эрталабки мажлисда КПСС делегациясининг бошлиғи — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев нутқ сўзлади. Съезд делегатлари ва меҳмонлари Л. И. Брежневни қизғин давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди. Зал аҳли нутқнинг якунловчи сўзларини ва Л. И. Брежнев айтган табрик сўзларини ўринларидан туриб, гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Съезд қатнашчилари: «Дўстлик!», «Дўстлик!», «Брежнев!», «Дўстлик!» деган сўзларни баралла айтдилар.

Раислик қилувчи — ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Словакия Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари И. Ленарт Чехословакия Коммунистик партияси нинг фаолиятига ва халқнинг меҳнатига, социализм ва коммунизм қурилиши, бутун дунёда тинчлик учун кураш ишида бузилмас Совет — Чехословакия дўстлигининг ролига юксак баҳо берганлиги учун съезд делегатлари ва меҳмонлари номидан, бутун чехословак халқи номидан Леонид Ильич Брежневга ғоят самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Биз, деди И. Ленарт, коммунистик партияларимиз ўртасидаги мавжуд ҳар томонлама муносабатларни, ҳамжиҳатлик, ҳамкорлик, ишонч ва ўзаро ҳурматни юксак қадрлаймиз. Азиз ўртоқ Брежнев, сизни ишонтириб айтамизки, Чехословакия халқлари совет халқининг доимий, вафодор ва содиқ дўстлари бўлиб келдилар, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қоладилар. Биз совет коммунистларига, бутун совет халқига қизгин ўртоқлик саломимизни, КПСС тарихий XXVI съезди қарорларини амалга оширишда янгидан-янги муваффақиятларни тилаб билдирган истакларимизни топширишингизни сўраймиз.

КПСС делегацияси бошлиғи Л. И. Брежневнинг нутқи телевидение орқали СССР, Чехословакия, Болгария, Венгрия, ГДР, Польшага бевосита олиб кўрсатилди. Нутқни Англия, Испания, Италия, Франция, ГФР, АҚШ ва жаҳоннинг бошқа мамлакатларидаги ўн миллионлаб кишилар ҳам тингладилар ва кўрдилар.

Съезд делегатлари ва меҳмонлари чет эл делегациялари Чехословакия коммунистлари анжуманига тортиқ қилган эсдалик совғаларини билан ғоят қизиқиб танишмоқдалар. Маданият саройида ташкил қилинган кўргазма ЧКПнинг жуда кўп интернационал алоқаларини, тараққийпарвар инсоният Чехословакия коммунистлари ва барча меҳнаткашларига ҳурмат-эҳтиром билан муносабатда бўлаётганлигини ифода этади. КПСС делегациясининг туҳфаси — рассом Ю. Рязановнинг космосга биргаликда қилинган Совет — Чехословакия парвозига бағишлаб чизган расми ҳам намойиш қилинмоқда.

● *Қурилиш майдонларида*

КЎЧА ЧИРОЙИ

Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли биринчи қурилиш бошқармасининг А. Игошкин бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси шаҳримизнинг Титов кўчасида янги 9 қаватли 54 хонадонга мўлжалланган турар жой биноси қурилишини қизғин давом эттирмоқда. Бригада бошқарма бўйича кенг ёйилган «КПСС XXVI съезди қарорларини муддатидан илгари бажарамиз» ташаббусининг актив иштирокчисидир. Айни кунларда бригада аъзоларидан 15 нафари апрель ойи планини бажариш арафасида турибди.

БУГУН

ана шу зарбдор бригада 9 қаватли истиқомат масканининг навбатдаги олтинчи қавати қурилишини бошлаб юборди. Ушбу бино кўчадаги бошқа биноларнинг умумий архитектура кўринишига мос келади ҳамда кўча чиройини очиб юборади.

— Шу йил ҳисобида, — дейди бригада бошлиғи, — қурувчиларимиз худди шундай турар жой биноларидан учтасини ҳамшаҳарларимиз ихтиёрига топширадилар.

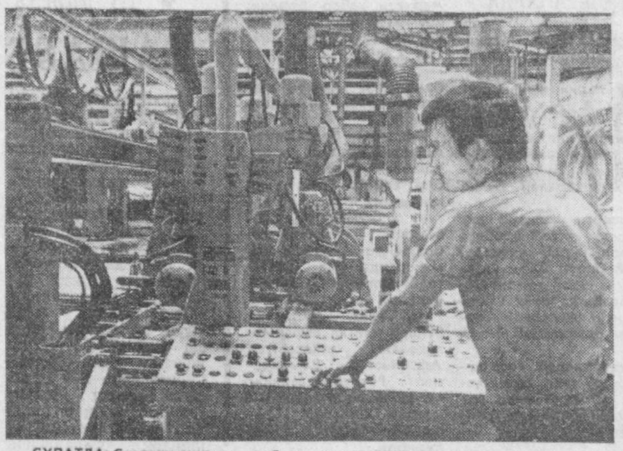

СУРАТДА: Сергели ошхона мебеллари заводида программани бошқариш асосида ишловчи автоматлашган механизация участкасини кўриб турибсиз. Бу ерда мебель деталларига пардоз-ишлов берилади. Илғор оператор В. Романов иш устида. М. Нуриддинов фотоси.

КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга

НАЗОРАТЧИЛАРНИНГ ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИ

Кеча Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг мажлислар залида шаҳар халқ назоратчилари активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда «КПСС XXVI съезди якунлари ва съезд қарорлари ҳамда ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳисобот докладидан халқ контроли органлари учун келиб чиқадиган вазифалар» тўғрисидаги масала муҳокама этилди.

Шаҳар халқ контроли комитетининг раиси Ф. Н. НАЗРУЛЛАЕВ доклад қилди.

Партия XXVI съезди, деди докладчи, совет халқи бунёдкорлик зафарларига якун ясади ва мамлакатни янада ривожлантиришнинг кенг программасини белгилаб берди, хўжалик фаолиятида халқ контроли органларининг муҳим ролини таъкидлаб ўтди. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг Ҳисобот докладида шуни таъкидладики, халқ контроли — Совет демократиясининг зарур таркибий қисми ҳисобланади ва у янада кўпроқ ғайрат билан, ҳужумкор ишлаши лозим.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида шаҳар ва район халқ контроли комитетлари штатсиз активлар, группа ва постлар, мутахассисларнинг кенг иштирокида 3650 дан зиёд текшириш ўтказди. Булар шаҳар хўжалик ишларини янада такомиллаштиришга, давлат планларини бажаришга, ишлаб чиқариш резервларидан янада тўлароқ фойдаланишга, тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифатини оширишга, ёқилғи-энергетика ресурсларини тежашга, темирйўл транспортидан самарали фойдаланишга ва бошқа масалаларга бағишланди.

1980 йилнинг ўзидагина назоратчилар хом ашё, материал, ёқилғи ва энергетикани тежаб сарфлаш бўйича мингдан зиёд таклиф киритдилар. Текшириш якунлари бўйича белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши 259,6 миллион киловатт соат электр энергияси ва 530,3 минг гигакалорий иссиқликни тежаб қолиш имконини берди.

Шаҳар халқ назоратчилари иш якунларини таҳлил этиб, докладчи улар олдида ўн биринчи беш йилликда турган вазифалар ҳақида гапириб берди. Съезд талаблари асосида халқ контроли, группа ва постлари ташаббусни янада қатъийроқ ривожлантиришлари, активлигини оширишлари лозим. Токи, биронта ҳам бузғунчилик, биронта ҳам суиистеъмол қилиш, исрофгарчилик, интизомсизлик халқ назоратчиларининг синчков нигоҳларидан четда қолмасин. Асосий эътиборни, деб таъкидлади у, давлат план ва топшириқларини бажаришни назорат қилишни кучайтиришга, ишлаб чиқариш қувватлари ва асосий фондларидан фойдаланишга, илғор технологияни жорий этиш ва меҳнатни илмий ташкил этишга қаратишлари лозим. Текширишлар пайтида халқ назоратчилари дастгоҳ ва ускуналардан қандай фойдаланилаётганлигини синчиклаб текширишлари, техниканинг бўш туриб қолишини қисқартириш, машиналарга материал ва энергия сарфини камайтириш бўйича таклифлар киритишлари зарур.

Докладда шу нарса таъкидлаб ўтилдики, экскаватор, ошхона мебеллари ва бошқа мебель заводлари, тамаки фабрикаси, тўқимачилик комбинатининг филиаллари, «Ўзбекистон» кўн бирлашмасида ишлаб чиқариш қуввати ҳали тўла ўзлаштирилмаяпти, фан ва техника ютуқлари бўш жорий этилаяпти. Бу корхоналар ўтган йилга нисбатан меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини пасайтириб юбордилар. Сергели, Киров, Октябрь, Куйбишев районларининг халқ контроли комитетлари, юқорида номлари тилга олиб ўтилган корхоналарнинг халқ контроли группалари йўл қўйилган ана шу камчиликларнинг сабабларини чуқур таҳлил этишлари ва касаба союз ҳамда комсомол ташкилотлари билан биргаликда бу камчиликларга барҳам беришда амалий ёрдам кўрсатишлари лозим.

Кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилаш йўлида ҳали кўп иш қилиш керак. Статистика маълумотларига кўра, шаҳарнинг 49 та корхонаси кенг истеъмол буюмлар ишлаб чиқариш билан мутлақо шуғулланмаяпти. Ҳолбуки, уларнинг кўпчилигида бунинг учун ҳамма шарт-шароитлар бор. Назоратчиларнинг вазифаси кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш учун ички резервларни қидириб топишдан иборат.

Докладчи назоратчилар ишини таҳлил этиб, халқ контроли комитетлари, группа ва постлари фаолиятидаги камчиликларни тилга олиб ўтди. Масалан, Куйбишев, Фрунзе, Киров, Ленин районларининг назоратчилари, «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси, тўқимачилик комбинати, «Ўртоқ», упа-элик фабрикалари, «Электроаппарат» заводининг назоратчилари етарлича активлик кўрсатмаётирлар. Шу йилнинг уч ойи ичида бу корхоналар маҳсулот етказиб бериш бўйича мажбуриятларни ҳисобга олган ҳолда реализация планларини бажармадилар. Ҳамма район комитетлари ҳам кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш, моддий ва меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш, маҳсулот сифати, ишга тушириладиган энг муҳим объектлар қурилишининг бориши устидан амалий назорат ўрнатяпти, деб бўлмайди.

Докладчи шуни таъкидлаб ўтдики, ҳар бир назоратчи қўйилган вазифаларнинг муҳимлигини тушуниб етиши, уларни муваффақиятли бажаришда ўзининг юксак шахсий масъулиятини ҳис этиши лозим. Барча назоратчилар КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларидан келиб чиқиб, халқ мулкини талон-тарож қилаётганлар, бажарилган ишни ошириб ёзаётган ва кўзбўямачилик қилаётганларга қарши янада қатъий кураш олиб боришлари, бу масалаларда принципиаллик ва қатъийлик кўрсатишлари, камчиликларга барҳам бериш ишларида гражданларнинг ташаббусларидан тўлароқ фойдаланишлари керак.

Докладни муҳокама этишда 1-уйсозлик комбинати халқ контроли бош группасининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **И. Х. Орипов**, Чилонзор ва Собир Раҳимов район халқ контроли комитетларининг раислари **Ю. Я. Курсеев** ва **С. Р. Тўлаев**, шаҳар прокурори **Ғ. Б. Бухоров**, трактор заводи халқ контроли комитетининг раиси **О. К. Маркелов**, халқ контроли группаларининг раислари қатнашдилар.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси **Н. М. Маҳмудов** ўз нутқида КПСС XXVI съезди қарорларидан назоратчилар учун келиб чиқадиган вазифаларга тўхталди.

Докладчи ва сўзга чиққанлар шуни таъкидлашдики, КПСС XXVI съезди қарорлари халқ назоратчиларининг олдига хўжалик қурилишида, ўн биринчи беш йиллик планларини бажаришда конкрет иштирок этиш вазифасини қўйди. Съезд белгилаган бекиёс программанинг амалга оширилиши учун, хўжасизликка қарши курашда ҳамиша олдинги сафда бўлиш ҳар бир назоратчининг шарафли бурчидир.

Актив йиғилишида Ўзбекистон Компартияси шаҳар комитетининг биринчи секретари **У. У. Умаров** нутқ сўзлади.

Актив йиғилиши ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари **К. П. Дудин** ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси **В. О. Козимов** иштирок этишди.

Халқ назоратчилари активи йиғилишининг якунлари бўйича тегишли қарор қабул қилинди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЯНА ДИРИЖАБЛЛАР

БРАЗИЛИА. Бразилия осмонида яқин йиллар ичида яна дирижаблларнинг қовунсифат корпуслари пайдо бўлади. Лотин Америкасидаги бу катта мамлакатнинг олимлари ва мутахассислари 20 тонна ва 80 тонна юк кўтара оладиган икки хил дирижабль конструкциясини ишлаб чиқдилар.

Бразилиянинг, масалан, Амазонка дарёси ҳавзасидаги бориш қийин бўлган олис районларига юк элтишда, шунингдек мамлакат территориал суви устида соқчилик қилишда дирижабллардан фойдаланилади.

Мутахассисларнинг айтишларича, дирижабль корпусини тўлғазиш учун ёниб кетмайдиган гелий газидан фойдаланиш мўлжалланади. Учувчилар замонавий авиация приборларига, шу жумладан, радарлар, учишни автомат бошқарувчи приборларга эга бўладилар. Дирижабль бирдай юк кўтара оладиган реактив самолётга нисбатан уч баравар оз ёнилғи сарфлайди.

Авиация министри бригада генерали Делиу Жардин Ди Маттус майдони бепоён ва нефть маҳсулотлари тақчил бўлган Бразилия учун дирижаблардан кўплаб фойдаланиш катта наф келтиради, деди.

НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

НЬЮ-ЙОРК. АҚШ жамоатчилиги негр аҳолисининг ҳуқуқлари учун таниқли курашчи Мартин Лютер Кинг ҳалок бўлган куннинг 13 йиллигини ирқчилик ва ирқий камситишга қарши норозилик намойиши билан нишонлади. Бу намойишда бир неча минг киши қатнашди.

Нью-Йоркда шаҳарнинг турли районларидан юриш билан бошланган намойиш шаҳар марказида жуда катта митинг билан тугади. Намойиш қатнашчилари негр аҳолисининг ҳуқуқлари учун курашни кучайтиришга чақирдилар.

Митингда сўзга чиққан нотиқлар АҚШда ирқчиликни тугатиш, негр аҳолисини иш билан таъминлаш, полициянинг майда миллатларга нисбатан ҳеч асос бўлмаган ҳолда шафқатсиз чоралар кўришини тўхтатиш, шунингдек адолатли социал сиёсат ўтказиш юзасидан амалий тадбирлар кўришни маъмуриятдан талаб қилдилар.

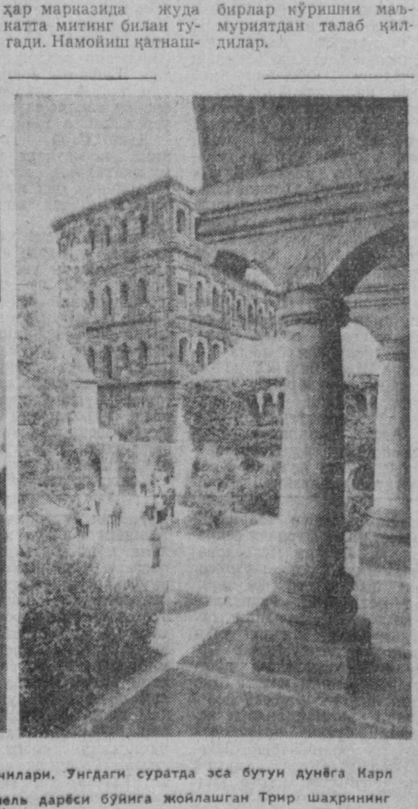

СУРАТЛАРДА: (чапда) Саламанка мактаби ўқувчилари. Ўнгдаги суратда эса бутун дунёга Карл Маркснинг ватани сифатида маълум бўлган Мозель дарёси бўйига жойлашган Трир шаҳрининг диққатга сазовор жойларини кўриб турибсиз. ТАСС фотохроникаси.

МУКОФОТ МУБОРАК!

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ТРАКТОР ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАШИНАСОЗЛИГИ МИНИСТРЛИГИ БИРЛАШМАЛАРИ, КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИ СССР ОРДЕН ВА МЕДАЛЛАРИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА.

Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш бўйича ўнинчи беш йиллик топшириқлари ва социалистик мажбуриятларни бажаришда эришган ютуқлари учун **мукофотлансин:**

ЎЗБЕКИСТОН ССРдан ТОШКЕНТ ШАҲРИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

Тешабоев Маҳамаджон Орифович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг созловчиси.

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН

Иванов Олег Сергеевич — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг силлиқловчиси.

Рахматуллаев Неъматилла — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг ишчиси.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Августинович Владимир Георгиевич — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош конструктори.

Асриянц Сурен Арамович — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири.

Броун Владимир Файвелевич — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари.

Володарский Анатолий Петрович — Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг иккинчи секретари.

Зарипов Абдумавлон — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг темирчиси.

Казаков Анатолий Петрович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг цех бошлиғи.

Карнчев Степан Сергеевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг токари.

Лиман Александр Маркович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг электр эрозионисти.

Пўлатов Зоир — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг токари.

Раббимов Мамараим — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг созловчиси.

Тобухтинский Иван Конопеевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг токари.

Хацринов Григорий Израилович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг цех бошлиғи.

Циганков Василий Павлович — «Ташхимсельмаш» заводининг бўёқчиси.

Юнусов Абдулҳай Сираевич — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводи бўлим бошлиғининг ўринбосари.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН

Асцатуро Вилен Семенович — пахтачилик машиналари бўйича Бош ихтисослаштирилган конструкторлик бюросининг бош инженери.

Мирсодиқов Жамол — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг мастери.

Мусин Ирик Харасович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг директори.

Симонов Алексей Васильевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг электр монтёри.

Чернявский Виктор Иванович — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Аверьянов Николай Яковлевич — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг токари.

Асепков Юрий Асралович — Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг бўлим мудири.

Безруков Виктор Федорович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг ремонтчи слесари.

Белова Лариса Николаевна — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг ўймакори.

Бушина Любовь Анисимовна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг штамповкачиси.

Вергун Екатерина Михайловна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг фрезеровкачиси.

Воленко Иван Федорович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг цех бошлиғи.

Зоиров Мирза — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг ишчиси.

Зокиров Габбас Аҳмеджанович — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг ўймакори.

Каримов Қобил — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг темирчи-штамповкачиси.

Кунашчук Татьяна Алексеевна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг токари.

Мақсудов Аъло Набихонович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг цех бошлиғи.

Пайзиев Баҳодиржон Обидович — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводи цех бошлиғининг ўринбосари.

Равшанқулов Ҳайдар — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг токари.

Раҳманова Аля Раҳимовна — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг ишчиси.

Содиқов Носир Шокирович — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг ишчиси.

Содиқхўжаев Сайфуддин — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесари.

Скворцов Николай Алексеевич — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси Ильич номли тажриба-механика заводининг токари.

Трофимов Юрий Михайлович — «Ташхимсельмаш» заводининг бош энергетиги.

Харитонова Вера Марковна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг ўймакори.

Ҳасанов Рафаиль Абдуллаевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг слесари.

Хушматов Александр Холович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг цех бошлиғи.

Шагиев Хазип Назипович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи партия комитетининг секретари.

Яхшиев Хуррам — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг фрезерчиси.

II ДАРАЖАЛИ МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ОРДЕНИ БИЛАН

Атаманов Дмитрий Александрович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг электр пайвандчиси.

Балина Вера Максимовна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг ўймакори.

Сисунов Василий Владимирович — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг электр пайвандчиси.

Степаненко Юрий Иванович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг токари.

Тен Константин Федорович — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг токари.

Федюшина Анна Васильевна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг катта мастери.

III ДАРАЖАЛИ МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ОРДЕНИ БИЛАН

Абдулазизов Одилжон — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг Ленинскдаги филиалининг йўнувчиси.

Абдулов Рашит Раупович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг созловчилар бригадири.

Антоненко Михаил Михайлович — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг асбобсоз-слесари.

Аҳмедов Мирваҳоб Жалолович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг фрезеровкачиси.

Байдаков Николай Николаевич — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг слесари.

Баратов Мели — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг қолипловчиси.

Биндер Анатолий Данилович — «Ташхимсельмаш» заводининг электр пайвандчиси.

Вахитова Накия Минязовна — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг ўймакори.

Глебова Галина Германовна — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг электр пайвандчиси.

Жуманов Назирбой — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг мастери.

Жўрабоева Ҳамробуви Мавлоновна — «Ташхимсельмаш» заводининг ишчиси.

Долженков Василий Алексеевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг слесари.

Жукаева Роза Асқаровна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг бўёқчиси.

Мараров Геннадий Алексеевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг созловчиси.

Самаркин Владимир Дмитриевич — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг токари.

Холматов Ғулом — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси Ўзбексельмаш» заводининг темирчи-штамповкачиси.

Черненко Михаил Иванович — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесари.

Чикарева Римма Антониновна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг прессловчиси.

Чиркин Юрий Николаевич — «Ташхимсельмаш» заводининг токари.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Абдуллаева Саодат — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг ўймакори.

Аксенов Борис Ефримович — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг мастери.

Омонова Қодирия Газизовна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг ўймакори.

Ашуров Карим — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг слесари.

Бойматов Зокир — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг слесари.

Берошев Наил Орифович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг слесари.

Борисова Анна Емельяновна — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг слесари.

Биков Юрий Степанович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг слесари.

Гусев Валерий Николаевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг слесари.

Жалилов Ҳамид Рашидович — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг сектор мудири.

Елохин Дмитрий Васильевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг слесари.

Заварина Нина Александровна — Тошкент касаба союзлар курсининг директори.

Зайнутдинов Фазлитдин Қутбитдинов — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг мастери.

Зияев Муротали — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг мастери.

Қодиров Болта — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг слесари.

Қодиров Мирхамид — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг вулканизатори.

Канунникова Ольга Алексеевна — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг бўлим бошлиғи.

Киселя Николай Андреевич — СССР 30 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг темирчи-штамповкачиси.

Колкаманов Иван Алексеевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг электр слесари.

Корнацкий Виктор Иосифович — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг фрезеровкачиси.

Кузнецов Николай Яковлевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг бўёқчиси.

Мақсудов Носир Ғозиевич — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг слесари.

Меҳдиев Сулейман Меҳдиевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг смена бошлиғи.

Никитин Андрей Григорьевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг токари.

Нўъмонов Ҳабиб — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг Ленинскдаги филиалининг ўймакори.

Огненко Алексей Дмитриевич — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг термисти.

Первушин Александр Павлович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг электр пайвандчиси.

Подосенова Людмила Викторовна «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг сектор мудири.

Подрубилин Александр Иванович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг токари.

Поприткин Виталий Танович — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг электр монтёри.

Рошчина Антонина Николаевна — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг контролёри.

Седова Вера Михайловна — Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг бўлим мудири.

Стуклов Анатолий Васильевич — «Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг токари.

Токарев Иван Прохорович — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси Ильич номли тажриба-механика заводининг қозончиси.

Умурзоқов Саид — пахтачилик машиналари бўйича Бош ихтисослаштирилган конструкторлик бюросининг қолипловчиси.

Шарипов Абдугафур Йўлдошевич — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси Ильич номли тажриба-механика заводининг токари.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИГИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Акрамбоев Раҳим — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг металл қирқувчиси.

Бернгардт Владимир Карпович — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг созловчиси.

Бобров Борис Семёнович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг созловчиси.

Будилин Владимир Ильич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи цех бошлиғининг ўринбосари.

Бурякова Тамара Ивановна — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг қуйма эговловчиси.

Веприцев Владимир Петрович — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг токари.

Гараев Наил Шайхразиевич К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг қуйма зеҳини туширувчи.

Городков Алексей Николаевич — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг йўнувчиси.

Девяткин Александр Владимирович — К. Е. Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг токари.

Елькина Зинаида Кузьминична — қишлоқ хўжалик машинасозлиги Тошкент агрегат заводининг йўнувчиси.

Жуков Юрий Александрович — СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг токари.

Зерфин Юрий Николаевич — пахтачилик машиналари бўйича Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ўзбексельмаш» заводининг слесари.

(Давоми бор).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги бирлашмалари, корхоналари ва ташкилотларининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларини СССР орден ва медаллари билан мукофотлаш тўғрисида

Ўнинчи беш йиллик топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун **мукофотлансин:**

ЎЗБЕКИСТОН ССРдан ТОШКЕНТ ШАҲРИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Гречко Валентина Николаевна — Тошкент абразив комбинатининг ўта қаттиқ материаллар пресс ишчиси.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Шонсмоилов Шоҳайдар — Тошкент асбобсозлик заводининг слесари.

Шанишев Рафиқ Раҳимович — Тошкент абразив комбинатининг қолипловчиси.

II ДАРАЖАЛИ МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ОРДЕНИ БИЛАН

Александров Леонтий Павлович — Тошкент асбобсозлик заводининг йўнувчиси.

III ДАРАЖАЛИ МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ОРДЕНИ БИЛАН

Савров Геннадий Александрович — Тошкент абразив комбинатининг олмос кукунларидан асбоблар прессловчиси.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Исроилов Шотурғун Шоумарович — Тошкент асбобсозлик заводининг силлиқловчиси.

Назлимов Ёқуб — Тошкент асбобсозлик заводининг слесари.

Ўрмонбеков Нуритдинбек Насирбекович — Тошкент абразив комбинатининг ўта қаттиқ материаллар пресс ишчиси.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИГИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Башилова Мамлакат Мирбобоевна — Тошкент абразив комбинатининг олмос асбоблари балансловчиси.

Григорьева Вера Николаевна — Тошкент абразив комбинатининг бўлим бошлиғи.

Ильина Александра Кирилловна — Тошкент асбобсозлик заводининг йўнувчиси.

Суннова Лилия — Тошкент асбобсозлик заводининг палировкачиси.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари. М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 11 март 1981 йил.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

САБЗАВОТЛАР — ДАРМОНДОРИГА КОН

Сабзавотлар ўзларида қандай витаминларни сақлайди. Уларни хом ёки пишириб истеъмол қилганда нималарга эътибор бериш керак? Шу ҳақда маслаҳат берсангиз.

Х. ОЧИЛОВ, Б. НЕЪМАТОВ, ишчилар.

* * *

Сабзавотларнинг одам организми учун катта аҳамият касб этиши сир эмас. Сабзавотлар фақат озиқ бўлибгина қолмай, балки шифобахш хоссаларга ҳам эга. Улар организмда оқсил, ёғ ва углеводларнинг хазм бўлиш жараёнларини ва сингдирилишини енгиллаштиради. Шунинг учун ҳам болалар, кексалар ва беморлар овқатида сабзавотнинг аҳамияти катта.

Сабзавотлар қандай ҳолда (хом, қуритилган, қайнатилган, консерваланган ва ҳоказо) истеъмол қилинмасин, меъда безлари секрециясини оширувчи кучли химиявий восита ҳисобланиб, озиқаларнинг организмда енгил сингдирилишига олиб келади. Сабзавотлар оқсил, ёғ ва углевод сақловчи озиқ-овқатлар билан бирга тановул этилганда ошқозон безлари шираси ажралишини сезиларли даражада оширади. Шуниси муҳимки, ёғлиқ овқатлардан олдин истеъмол қилинган сабзавотлар жигарда ўт ҳосил бўлиш жараёнини ва унинг ичакка ўтишини кучайтиради. Бу эса ўз навбатида ёғларнинг ичакда ҳазм бўлишини ва осон сўрилишини таъминлайди.

Янги мева ва сабзавотларда сақланадиган ферментлар ҳазм процессларига ижобий таъсир кўрсатади. Шунинг учун ҳам бир одам овқатни тановул этишдан олдин меъда ширасининг ажралишига имкон берадиган сабзавотлардан тамадди қилгани маъқул.

Сабзавотлар таркибида ўсимлик клетчаткаси бўлади. У деярли ҳазм бўлмайди, аммо у ичакнинг ҳаракат фаолиятини кучайтиради, бу эса ўз навбатида семиришнинг олдини олишда муҳим омил ҳисобланади. Аммо таркибида углеводлар кўп сабзавотларни, чунончи картошкани камроқ истеъмол қилиш лозим, чунки у ўз таркибида кўп миқдорда крахмални сақлаган ҳолда юқори калорияга эгадир.

Сабзавот ва мевалар ёши улғайган одамларнинг овқатланишида катта ўринни эгаллаши лозим. Маълумки, одам улғайган сари кам ҳаракат бўлиб қолади, тез юриш ва югуриш оғирлик қилади. Одам қанча кам ҳаракат бўлса, шунча кам энергия сарф қилади. Шунинг учун ҳам қариялар овқатининг калорияси паст бўлиши лозим. Шундай пайтда сабзавотларни истеъмол қилиш мақсадга мувофиқдир.

Сабзавотларни беморлар ҳам етарли миқдорда истеъмол қилиб туришлари лозим. Сабзавотларнинг шифобахш хусусиятлари улар таркибидаги калий тузига боғлиқдир. Юрак хасталикларидан: қон босимида, кардиосклерозда, юрак ишемиясида ва ҳоказо касалликларда яхши натижалар беради. Сабзавотларда натрий тузларининг кам бўлиши юрак хасталигига жуда мос келади. Бундай ҳолат организмда ортиқча бўлган сувларни ушлаб турмайди, натижада юрак фаолияти енгиллашади.

Ҳозирги пайтда таркибига сабзавотлар қўшилмаган бирор парҳез таом йўқ. Ҳаттоки ошқозон-ичак яллиғланиши хасталикларида ҳам картошка, шолғом, қовоқ ва бошқа овқатлар тавсия этилади. Бундай беморлар кўрсатилган сабзавотларни яхшилаб қайнатиб, эзилган ҳолда тановул этишлари лозим.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, витаминли, минерал элементларга бой бўлган сабзавотларни истеъмол қилиш организмга енгиллик берибгина қолмай, ёши улғайган ҳамда бемор кишиларни бардам қилади. Бу мақсад учун ҳар бир киши кунига 300 грамм картошка ва 600 грамм капуста, ёки сабзи, пиёз, шолғом, туруп, қовоқ, лавлаги каби сабзавотларни истеъмол қилиб туриши айни муддаодир.

Азиз оқшомхонга сабзавотлардан ҳар хил таомлар тайёрлаш жараёнида улар таркибидаги витаминларни йўқотмаслик йўллари ҳақида қисқача тушунча бермоқчимиз:

● Маълумки, сабзавотларни пиширишни билмаслик оқибатида витаминларнинг талайгина қисми йўқолиб кетади. Бундай ҳолларда витамин Снинг 80 процентга яқин қисми парчаланиши аниқланган. Витаминларни парчаланиб кетишдан сақлаш учун сабзавотларни пишириш олдидан тозалаш ҳамда дастурхонга тортишдан олдин майдалаш лозим. Майда тўғраб пиширилган сабзавотларда витаминларнинг анча қисми парчаланиб кетади. Шунингдек, сабзавотли овқатларни қайта иситганда уларнинг витаминли қиммати камаяди. Шунинг учун улар истеъмол қилинадиган миқдорда иситилиши лозим.

● Пўчоғидан тозаланган сабзавотларни сувда кўп сақламанг, акс ҳолда уларнинг таркибидаги витаминларнинг бир қисми парчаланади, бир қисми эса минерал элементлар билан биргаликда сувга шимилади.

● Тоза ювилган сабзавотлар шўрваси қайнаб турган қозонларга солинади. Шундай ҳолдагина сабзавотлар таркибидаги витаминларни парчаловчи айрим моддалар (ферментлар) зарарсизланади. Сабзавотлар идиш қопқоғи ёпиб қўйилган ҳолда аста қайнатилиши лозим.

● Овқатга идиш таркибидаги темир ва миснинг қўшилиши ҳам витамин Снинг парчаланишига сабаб бўлади. Шуни назарга олиб, сабзавотли таомларни сирланган ёки алюмин идишларда пишириш керак.

● Капустанинг ташқи яшил япроқларида витамин Снинг миқдори ички япроқларига қараганда анча кўп. Шунинг учун бу баргларни ташлаб юбормасдан, яхшилаб ювиб таомларга қўшиб истеъмол қилган маъқул.

● Сабзавотлар қанча кўп қайнатилса, улар таркибидаги витаминлар шунча камаяди. Бунинг олдини олиш учун таомни меъёригача қайнатиб, тезда оловдан олиш зарур.

● Таркибида каротин моддасини сақловчи сабзавотлардан (қизил сабзи, болгар гармдориси, кўк пиёз, помидор) тайёрланувчи таомларни сариёғ ёки ўсимлик ёғларида пишириш лозим, акс ҳолда организмда витамин Ага айланадиган каротин яхши ўзлаштирилмайди. Сабзавотлар қасқонда пиширилганда таркибидаги витаминлар йўқолмайди.

Ф. КОМИЛОВ,
Б. РАСУЛОВ,
медицина фанлари кандидатлари.

• *Медицина муассасаларида*

ФАРЗАНДЛАРИМИЗ СОҒЛИҒИНИ ЎЙЛАБ

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли клиник касалхонанинг болалар хасталикларини даволайдиган бўлими медицина коллективи келажагимиз бўлмиш фарзандларимизнинг сиҳат-саломатлигини сақлаш йўлида кўпгина ибратли тадбирларни амалга оширмоқда. Бу ерда болалар касалликларини медицинамизнинг энг сўнгги ютуқлари асосида даволаш, хасталикларнинг олдини олишга муҳим аҳамият берилмоқда.

— Шундай бўлиши ҳам табиийдир, — дейди Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат медицина институти болалар касалликлари кафедрасининг мудири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач, медицина фанлари доктори, профессор Мўйиддин Расулевич Нуриддинов.— Чунки партия ва ҳукуматимиз совет кишиларининг сиҳат-саломатлигини сақлаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик кўрсатмоқда. Маълумки, партиямизнинг XXVI съезди совет кишиларининг сиҳат-саломатлиги ҳақида ғамхўрлик кўрсатишни энг муҳим социал вазифалардан бири, деб атади. Бу борада жуда кўп ишлар амалга оширилди. Шу ҳақда КПССнинг XXVI съездида Ҳисобот доклади қилган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев батафсил тўхталиб ўтди. Шу Ҳисобот докладида поликлиникаларимиз бир смена давомида бундан беш йил олдингига қараганда ярим миллион, кўп гражданларни қабул қила олиши, ихтисослаштирилган медицина ёрдами, кардиология хизмати анча ривожланганлиги, касалликликларнинг олдини олиш иши анча самарали бўлиб қолганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

КПСС XXVI съезди биз, медицина ходимлари олдига ҳам шарафли ва масъулиятли вазифани қўйди. Клиникамиз коллективи ана шу вазифаларни бажаришга асосий эътиборни қаратмоқда, келажагимиз бўлмиш фарзандларимизнинг соғлиғини сақлаш йўлида ижодий изланишни давом эттирмоқда.

Дарҳақиқат, шундай. Клиник касалхонанинг болалар хасталиклари даволайдиган бўлимида ўз касбининг усталари бўлган ширинсўз медицина ходимлари ишлашмоқда. Улар ўзларининг бутун куч-ғайратларини болаларнинг соғлиғини сақлашга қаратмоқдалар. Ушбу суратда (чапдан ўнгга) врач-ординатор Мавлуда Отахўжаева, ҳамшира Шоҳида Зияева, кафедра мудири, профессор Мўйиддин Нуриддинов, бўлим мудири Мамлакат Аъзамова ва доцент Улфат Амироваларни ўзаро суҳбат пайтида кўриб турибсиз.

И. Шонноғомов фотоси.

Сўраган эккансиз..

ГАЗЕТХОН САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

З. ПЎЛАТОВА, А. ПЎЛАТОВА: Баъзи одамларнинг оёқ-қўл бармоқларидаги тирноқлари нотўғри, яъни эт ичига кириб ўсади. Бунга нима сабаб бўлади? Уни даволатиш учун қайси соҳадаги мутахассисга мурожаат этиш мумкин?

Бу саволга Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-текшириш институти клиникаси бош врачи, мутахассис **F. Жалилов** қуйидагича жавоб беради:

— Бундай ҳолат келиб чиқишига асосан пойафзални ўта тор ва ўта баланд кийиш ҳамда баъзи бир касбкор сабаб бўлади. Унинг олдини олиш ва даволашда хирурглар билан маслаҳатлашиб иш тутиш мақсадга мувофиқдир.

∴ ∴ ∴

М. МЕЛИБОЕВ: Бўғинларнинг тез-тез оғриб туриши ҳам хасталик белгисими?

Бу саволга медицина фанлари кандидати **Н. Қосимов** қуйидагича жавоб беради:

— Бўғинларнинг тез-тез оғриб туриши хасталик белгиси ҳисобланади. Бундай ҳолат кўпинча мушакларнинг умумий шамоллаши ҳамда ревматизмда кузатилади. Шунинг учун бундай кишилар ўз хасталикларига бепарволик билан қарамай, ўз вақтида мутахассис шифокорларга кўрсатишларини тавсия этамиз.

∴ ∴ ∴

Х. ОРТИҚОВ: Ухлаганда одам нега хуррак отади?

Жавоб: Хуррак отишни келтириб чиқарадиган сабаблар турлича бўлади. Жумладан, болага ёшликдан берилган нотўғри тарбия ҳамда боланинг қулоқ, томоқ ва бурун бўшлиқ йўлларидаги баъзи бир хасталиклар сабаб бўлиши мумкин. Бундай болаларни қулоқ, томоқ ва бурун хасталиклари мутахассисига кўрсатиб, маслаҳат олиш лозим.

∴ ∴ ∴

М. РУСТАМОВ, Г. АҲМЕДОВА: Соч парвариши ҳақидаги маслаҳатларни қайси соҳадаги мутахассисдан олиш керак?

Жавоб: Бу ҳақда аниқ маслаҳат олишни истасангиз тери касалини даволовчи мутахассисга учрашинг. Улар сизга сочни парвариш қилиш, соч гигиенаси талаблари ҳақида тўлиқ маълумот беришади. Бундай мутахассислар ҳар бир райондаги тери касалликлари диспансерида мавжуд.

∴ ∴ ∴

А. ҚУДРАТОВА, Н. УСМОНОВ: Баъзи одамларда зардоб қайнаш ва кекириш ҳолатлари бўлади. Бундай белгилар қайси касалликларда учраши мумкин?

Ички касалликлар бўйича олий категорияли врач **Б. Исмонбеков** бу саволга қуйидагича жавоб беради.

— Бундай белгилар кўпинча пала-партиш, сифатсиз, нотўғри овқатланиш ҳамда ошқозон хасталигида учрайди. Шунинг учун шошмасдан, яхши чайнаб, оз-оздан, бўлиб-бўлиб ва сифатли овқатланиш керак. Лозим бўлган тақдирда шифохонада ётиб даволаниш мақсадга мувофиқ. Бундай беморлар учун шаҳримизда «Чинобод» санаторийси ҳам бор. У Гвардия кўчасида жойлашган.

* * *

Р. ЖУМАНАЗАРОВ, Т. МУМИНОВ: Тутилиб гапирадиган ва эслаш қобилияти пасайган одамлар қаерда даволанса бўлади?

Жавоб: Бундай беморлар ўзларини шаҳримиздаги асаб касалликлари диспансерлари мутахассисларига кўрсатиб маслаҳат олишлари мумкин. Мазкур диспансерлар А. Қаҳҳор ва Муқимий кўчаларига жойлашган.

Г. АЛИМОВА: Республика кўз касалликлари касалхонасида қандай даво чоралари кўрилади? Бу касалхона қаерга жойлашган?

Республика кўз касалликлари шифохонасида кўзнинг турли хасталиклари даволанади. Бу ерда етук мутахассислар беморларга яхши маслаҳатлар беришади. Республика кўз касалликлари шифохонаси Собир Раҳимов районининг А. Саидов кўчасидаги 12-уйга жойлашган.

Жавобларни **Ю. АХРОРОВ** ва **Т. РАСУЛЕВ** тайёрлашди.

Ҳамид ҒУЛОМ,
СССР Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

МАШРАБ

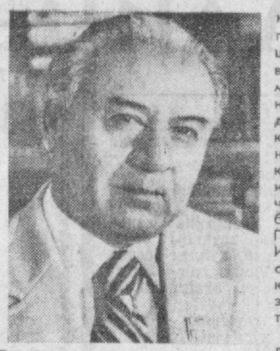

ҚАТЛ ВА ҚАСОС

(РОМАНДАН БОБ)

Султон Маҳмуд Машрабни қатл этиш ҳақидаги ҳукмга имзо чеккач, «ҳам арконни давлатни, ҳам уламоларни ҳажв қилиб, ҳақоратлаб юрган бир девонани жазолади́м», деб хотиржам бўлиш ўрнига аксинча, оромини буткул йўқотди. Гарчанд шайхулислом билан вазири аъзам подшони ҳукм мажлиси сўнгида муборакбод этган бўлсалар ҳам, барча қутловлар унга аччиқ таънадай эшитилди. У тахтиравондан тушиб, Оқсаройдан чиққач ва орқа йўлдан боғи Дилкушога киргач, ям-яшил арғувон дарахтларининг саноқсиз қип-қизил гуллари очилиб ётган чаманда, кўм-кўк тиниқ суви жимирлаб турган сарҳовуз бўйидаги мармар супачага ўтириб, хаёлга чўмди.

Ҳали қуёш ботмаган, унинг олтин баркаши рўпарадаги ар-ар тераклар орқасида ярқираб турган бўлса ҳам бу ерда, арғувонлар соясида гулларнинг муаттар нафаси дилга роҳат бағишлайди, кўнгилни тинчитади. Тўғрироғи, роҳат бағишларди, кўнгилни тинчитарди...

Бугун эса тамом ўзга бир ҳол. Подшонинг кўнглида ҳукм мажлисида пайдо бўлган ғашлик, ғулғула ҳамон босилмайди. Бунга сабаб балки, Машрабнинг шунчаки бир осий банда, шунчаки бир девона эмаслигидир. Унинг шайхулислом саволларига берган жавоблари, вазири аъзам Бузрукхўжа Бухорий шаънига айтган терс гаплари моҳир мерган отган ҳадафлардай нишонга бориб санчилди. Султон Маҳмуд назарида аксарият мажлис аҳли подшо томонга эмас, билъакс, Машраб томонга оғди!

Асли темурийзодалардан бўлган, ўттиз уч ёшга кириб, қўшни давлатларга қарши уч муҳорабада қатнашган ва доим зафар қозонган, асир олган душманларини қатлга ҳукм этиб, Балхнинг Қатл майдонида карнаю ноғоралар садоси остида уларнинг дорга осилишини томоша қилишдан завқланувчи Султон Маҳмуд ҳаётида биринчи марта маҳкум қаршисида ўзини нечундир ҳақсиз ва ожиз сезганидан ҳайратда.

Боғи Дилкушо жимжит. Сарҳовуз сокин. Иссиқ таъсирида дарахтлар ҳам ухлаётгандай, қилт этган шаббода йўқ. Боғ қопқалари берк. Сарой миноралрида посбонлар сергак. Ҳарамда подшо ташрифига интизор маликаю канизаклар ўзларига оро берадилар. Баланд айвон пештоқига осилган олтин қафасда Ҳинд подшоси совғага юборган доно тўти қуш мудрайди. Чор атроф тинч, ҳамма оромда. Фақат биргина Султон Маҳмуд қалби туғёнда...

Ҳукм мажлисида кимдир осий девонани «Шоҳ Машраб» деб атади. Султон Маҳмуд бунинг маъносини шайхулисломдан сўраганда у: «Хўжандда қаландарлар анга шундай ном берганлар», деб изоҳлади: «Сиз, аъло ҳазрат, улус подшоҳи бўлганингиздек, Бобораҳим қаландарлар шоҳидир...»

«Қаландарлар шоҳи... Шоири замон...» Во ажаб, унинг ғурури, нафасининг жаҳаннам оташи каби пурзиёлиги, сўзининг пайғамбар каломидек ўткурлиги шу важданмикан?»

Гарчанд ҳукм қатъий бўлса ҳам, Султон Маҳмуд ўз вазири аъзамига Машрабни тавба қилдириш борасида уриниб кўришни буюрганидан, мабодо девона тавба қилса, уни дор тагида изза қилиб, Балхдан чиқариб юбориш ниятини дилига тугиб қўйганидан мамнун бўлиб, бир қадар кўнгли тинчиди-да, қип-қизил арғувон гулларига тикилганча марҳум отаси Султон Муҳаммаднинг бу боғ тарихига доир васиятини эслади: «Боғи Дилкушони бобомиз Муҳаммад Зоҳир Бобир мирзо обод қилмишлар, арғувон дарахтларини ўз қўллари ила тикмишлар. Сен бул боғи фоға ёвни йўлатма, Султон Маҳмуд!»

Мана ўн бир йилдирки, ота васиятини муқаддас деб билган Султон Маҳмуд унга амал қилиб келади. Бу вақт давомида у бир томони Бадахшон, иккинчи томони Ғазнага қадар ерларни забт этиб, мамлакатини кенгайтирди, давлатини мустаҳкамлади, хазинасини тўлдирди. Не-не подшолар, хонлар, беклар унга таслим бўлдилар. Фақат биргина девона Машраб унга итоат этмади, унинг тожи тахтига ҳажв ўтини сочди!

Султон Маҳмуд сарҳовуз бўйида узоқ ўтириб қолди. Ажабо, куч-қувватга тўлган навқирон шоҳ соат сайин мажоли қирқилиб, руҳан дармонсизланиб бораётганини сезади, Машрабнинг таъбаси ҳақида вазири аъзамнинг хабар келтиришини сабрсизлик билан кутади...

Ар-ар тераклар орқасида қонталаш қуёш баркаши пасайиб, ярми кўм-кўк тепага чўкди. Енгилгина салқин шаббода қалқиб, нафас олиш осонлашди. Аллақайси дарахт шохида ёлғиз майна хумор-хумор сайради.

Султон Маҳмуд боғ этагидаги шарпани сезиб, ранг-баранг яшнаб ётган гулзор томонга синчков қаради. Баланд бўйли, елкадор вазири аъзам — Бузрукхўжа Бухорий ўнг қўлида бир варақ қоғоз билан аста юриб келарди.

«Машрабнинг тавбаномасини олиб келаётган бўлса керак. — Шу фикр Султон Маҳмуд миясида чақнади. — Хайрият...»

Ерга судралар даражада узун заррин тўн кийган, бошидаги гилам дўпписи қип-қизил юзига ярашган, қоп-қора соқол-мўйлаби дид билан тарашланган Бузрукхўжа Бухорий гулдор кавши ила хиёбоннинг қизғиш қумини аста босиб келди ва Султон Маҳмуд қаршисида таъзим бажо келтириб, тик қотди.

— Ўқинг! — Султон Маҳмуд вазири аъзамга буюрди.

— Аъло ҳазрат... — Бузрукхўжа Бухорий дудуқланди. — Нобакор...

— Тавба қилдими? — Султон Маҳмуд вазири аъзамнинг гуноҳкорона ерга қадалган кўзларига қаттиқ тикилди. — Нечун тилингиз айланмайдир?

— Девонадан ой бошини сўрамоқ... — вазири аъзам ҳамон дудуқланиб сўзлади. Кейин мармар супачада ҳурпайиб ўтирган подшонинг важоҳатидан чўчиб: — Маҳкум тавба қилмади, — дейишга мажбур бўлди.

— Ўқинг! — товуши ғайритабиий қалтираб буюрди Султон Маҳмуд.

Бузрукхўжа Бухорий қоғозни кўзига яқин келтириб ўқиди:

Чун қўлум бирла
оёғим боғламоқ
ҳожат эмас,
Мен ўлумға розиман,
бас турғали
тоқат эмас.
Мунча шиддат бирла
бўйним бўғгали
зўр айлама,
Баски, одам қони
тўкмак сенга ҳам
тоат эмас...

— Ё рабби — дарғазаб Султон Маҳмуд шиддат билан ўрнидан туриб кетди. — Бошимизға бало бўлди ул девона! Ўқинг!

— Аъло ҳазрат, девонанинг валдирашига қулоқ солмаганингиз маъқул. —Вазири аъзам қоғозни ғижимлаб ҳовузга отишга шайланганда подшо бақирди:

— Ўқинг!

Бузрукхўжа Бухорий қоғозни яна ёзиб, ғазалнинг давомини ўқишга мажбур бўлди:

Умр чун барқи
ҳаводис, ғофил
одам билмади,
Оюу кун аромиға
бир лаҳзаи
фурсат эмас.
Лашкаре хунрездин
сабру ором
қайда бор,
Мажнуни
девоналарнинг
шоҳига роҳат эмас.
Тўккуси қонимни
охир Балхда
Маҳмудшоҳ,
«Ал-қасосул ҳақ»
каломи анга ҳам
муддат эмас.
Чун муборак бўлсун,
эй Машраб, қизил
қонинг сенинг,
Хўб иш бўлди сенга,
жон берганинг
офат эмас.

— Девонани қарангки, Шоҳга таҳдид этадир!

Султон Маҳмуд телбаларча хахолаб кулди.

— Қатл анжомини шай этингиз, вазири аъзам, тонгла жумъа намозидин сўнг ҳукмимиз Қатл майдонинда ижро этилғай.

— Балли, аъло ҳазрат! — Бузрукхўжа Бухорий ергача эгилиб, яна таъзим қилди.

— Ғазални бизга берингиз, девонадин подшоға ёдгор бўлғай!

Султон Маҳмуд шундай деди-да, ғазални вазири аъзам қўлидан юлиб олиб, хиёбондан шитоб билан юриб кетди ва ар-ар тераклар тагидан ҳарамнинг нақшин эшиги томонга йўл олди.

У ҳарамнинг гулзор ҳовлисига киргач, хосхонанинг кўкиш мармар зинапоясида мудраб ўтирган ҳарам оғаси — бичилган қул Одилшони баланд пошналик кумушранг этиги билан тепиб уйғотди:

— Чоғир мажлисини ҳозирла, Одилшо!

Одилшо дарҳол ўрнидан туриб, таъзимга қўл қовуштирди.

Султон Маҳмуд хушбўй атру ифорлар анқиб турган нимқоронғи хосхонага кириб, тўрдаги баланд тахти-равонга ўтирди ва Машраб ғазалини ўнг қўлида чангаллаганча безгак тутган кишидай тоқатсиз бир ҳолатда девонанинг жасорати устидан хахолаб кулишда давом этди.

Хизматкорлар хосхонага оёқ учида аста-секин кириб, хонтахталарга дастурхонлар ёздилар, кўзаларда шароб, ликопларда қази-қарта, қуш гўштлари, анвойи мевалар келтирдилар. Кейин созандаю хонандалар бирин-кетин кириб, сетор, най, ғижжак, рубобу дафларини қўлларига олганча подшо фармонини кутиб ўтирдилар. Ясан-тусан раққосалар бурчак-бурчаклардa шоҳи кўрпачаларга тиз чўкдилар. Ғазаб, алам, қасос ўти вужудини қамраган подшо гўзал канизаклардан бири узатган лиммо-лим кумуш қадаҳни симириб бўшатгач, базмни бошлашга ижозат берди...

У умрида ҳеч қачон бунчалик кўп ичмаган, бу қадар телбаларча ишрат қилмаган, бу даражада аччиқ-аччиқ кулмаган ва ниҳоят, маст бўлиб йиқилмаган.

Тун оғганда подшонинг тахти-равонда ўтирганча ухлаб қолганини кўрган Одилшо базм аҳлини хосхонадан чиқариб юборди-да, ўзи унинг оёғида посбонлик қилиб қолди...

* * *

Тонг отгач, масжиду майдонларда, бозору бекатларда отлиқ жарчилар одамлар тўпланган ерларда тўхтаб, бугун жумъа намозидан кейин Қатл майдонида Бобораҳим Машраб отлиқ осий банда дорга осилишини, яна икки осий банда: Пирмат Сеторий билан Оғахон сардорга қирқтадан дарра урилишини, бу маросимда подшо Султон Маҳмуд, вазири аъзам Бузрукхўжа Бухорий, шайхулислом ва жамъи аркони давлат ҳозир бўлишларини бақириб-чақириб хабар қилиб юрдилар.

Бу хабар зиндонга ҳам етиб келди. Зиндон қопқаси олдига тўпланган турли тоифадаги кишилар, улар ичида дарвешлар, қаландарлар, муллаваччалар подшонинг адолатсиз ҳукмидан бир-бирларига шикоят қилиб, бандиларнинг олиб чиқилишини кутиб турдилар. Булар ичида Машрабнинг анчагина мухлислари ҳам бўлиб, улар кеча йўлда Пирматга хат берган Исмат Шерозийни ўраб олишган, Машрабни қутқариш учун тайёр эканликларини унга айтишар эди.

Кун чошгоҳга яқинлашганда уч навкар шаҳар томондан от чоптириб келиб, зиндон қопқаси тагидаги оломонни ёриб ўтдилар ва қопқа очилгач, ичкарига кириб кетдилар. Қопқа яна ёпилиб, орқасидан танбаланди.

Шу пайт жулдур жандапўш кийган, бошига эски кулоҳ бостирган, суяклари туртиб чиққан, япалоқ юзини мош-биринч соқол қоплаган ялангоёқ кекса бир қаландар Исмат Шерозийни енгидан тортиб четга судради.

— Тақсир, мен Бобораҳимнинг юртдоши бўламан, — деди у Исмат Шерозийни оломондан четга олиб чиққач. — Менинг исмим Обид восвос.

— Э, шундоқми? — Исмат Шерозий кекса қаландарнинг яёв юрабериб ёрилган кўмирдай қоп-қора оёқларига ачиниб тикилди.— Машраб сизнинг ҳақингизда кўп сўзлар эрдилар... Баҳай, бу ёқларга келиб қолибсиз?

— Тақдир, тақсир, тақдир...— Обид восвоснинг қавжираган кўзларида ёш қалқди. — Йигирма йилдан ошди чамамда Бобораҳим ила Қашқарда хайрлашиб Фарғонага йўл олғонимга... Биз дарбадар бараҳналарга ҳар ерда ер қаттиқ, осмон узоқ... Юртга етгач, Исохўжабойга тавба-тазарруғ қилиб, тағин ўн йил хизматкор бўлдим, бироқ косам оқармади. Тағин йўлга чиқдим. Мана ўн йилдирки, Машрабни охтарамен. Мен бормаган шаҳар қолмади. Туркистонга борсам «келди, кетди» дейдилар. Бухорога борсам ҳам, Хўжандга борсам ҳам — шу жавоб. Бир қаландар шоири замоннинг Балх томонга юрганларидан хабар берди. Олти ой йўл босиб, кеча оқшом етиб келдим. Иншоолло, дўстим дийдорини кўрурман десам, не кулфатки, азондан буён пошшо жарчиларининг шум хабарини эшитамен... Не бало қўпди, тақсир? Шоири замонни ажал сиртмоғидан қутқармоқнинг иложи борми?

— Шаҳар алғов-далғов... — Исмат Шерозий овозини пасайтириб гапирди.— Биз афтодалар — шоири замоннинг мухлислари навкарлар йўлини тўсиб, бандиларни озод этмоққа шай турибмиз. Ҳозир кўрдингиз, ака Обид, фақат уч навкар зиндонга кирдилар. Биз кўпчилик... Айтинг-айтинг, Машрабни занжирбанд этмасинлар— қочмоғи маҳол бўлур... Ҳар қалай, келганингиз хўб бўлди, бизга малад берурсиз.

— Шоири замоннинг садағаси кетай, жонимни тикишга тайёрмен! — Обид восвоснинг кўзлари ёниб, жундор очиқ кўкрагига мушт урди.— Не қилмоғимни айтсангиз бас, тақсир!

— Қани ,ака Обид, ўртага кирайлик, қопқани очадилар! — Исмат Шерозий Обид восвоснинг қўлидан тортиб, оломон орасига бошлади.

Зиндон қопқаси кенг очилди. Уч маҳбус: ўртада — қўл ва оёқларига кишан урилган Машраб, унинг ўнг ёнида рангпар ва озғин Пирмат Сеторий, чап ёнида малла ранг соқоли кўкрагини қоплаган Оғахон сардор кўриндилар. Оппоқ оқарган сочлари патила-патила Машрабга оқ бўздан янги кўйлак-лозим кийдирилган, Пирмат билан Оғахон ўз жандапўшларида; бошларида кўлоҳ. Уччовлари ялангоёқ.

Икки отлиқ навкар уларнинг икки ёнида, учинчиси орқада — бандиларни зиндон ҳовлисидан йўлга ҳайдаб чиқдилар.

Қитмир Машрабнинг кишан солинган оёқлари остида гоҳ у ёққа, гоҳ бу ёққа ўтиб, пилдираганча югуриб акиллайди.

Оломон иккига бўлиниб, бандилар билан навкарларга йўл очиб берилди.

(Давоми бор).

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Б. ЛУТФУЛЛАЕВА: Партия ташкилотининг секретари рекомендацияни тасдиқламаслиги мумкинми?

Жавоб: Агар партия сафига кирувчига берилган рекомендация Устав талабларига мос келмаса, партия ташкилотининг секретари уни тасдиқламаслиги мумкин ва шундай қилиши керак. Аммо шахсий муносабати келишмаганлиги туфайлигина рекомендация берган коммунистнинг имзосини тасдиқламаса, секретарнинг бу иши нотўғри бўлур эди.

С. АҲМАДЖОНОВ: Мен қурилишда партия ташкилотига етакчилик қиламан. Айтингчи, партиясиз партия бюросига мурожаат қилганда нима қилиш керак?

Жавоб: Агар партиясиз ўртоқ мурожаат қилса, буни эътиборсиз қолдириб бўлмайди. Ҳар бир мурожаатга партия бюроси дарҳол жавоб бериши лозим. Аризани ўрганиб, унда кўрсатилган камчиликларни бартараф қилиш учун чора кўриш керак.

* * *

К. АКБАРХЎЖАЕВА: Қизим ўзим ишлаётган фабрикада ишлайди. Айтингчи, ҳали у балоғатга етмаган бўлса ҳам отпуска бериладими?

Жавоб: Меҳнат қонунларига кўра, қизингиз ҳали 18 ёшга тўлмагани сабабли унга тўла бир ой ҳажмида узайтирилган меҳнат отпускаси берилади.

Х. ПЎЛАТОВ: Маъмурият мени шартномада кўрсатилган вақтда бормай, прогул қилганим учун ҳеч бир огоҳлантирмасдан шартта бўшатиб юборди. Шу тўғрими?

Жавоб: Йўқ, нотўғри. Агар сиз меҳнат шартномаси тузиб, икки ҳафта мобайнида ишга чиқмаган бўлсангизгина бу прогул ишдан бўшатишга асос бўла олади. Иккинчидан, прогул учун ишдан бўшатишдан олдин, албатта, ходимга бир ой тартибга чақирувчи чора кўрилиши, шу муддат ичида унга ўз хатосини тушуниб етишга имкон берилиши шарт.

* * *

К. САИДАЛИЕВ: Мен узоқ районга командировкага борган эдим. У ерда ўз ёнимдан пул тўлаб, квартирада яшаб турдим. Автобазамиз маъмурияти шу ҳақни тўлаши керакми ё йўқми?

Жавоб: Одатда командировка қилинган шоферлар тунаш учун бепул уй-жой билан таъминланадилар. Борди-ю у жойда тунашни хоҳламасдан ўзингизча бошқа жойда пул тўлаб тунаган бўлсангиз, маъмурият бу ҳақни тўламасликка ҳақлидир.

* * *

Б. ТЎХТАЕВ. Йўл варақасини ревизорга кўрсатишдан бош тортганим учун маъмурият жазо чораси қўллаши мумкинми?

Жавоб: Йўл ревизорига варақа кўрсатишдан бош тортган, ёки уни қўлидан тортиб олган, рапортни йиртишга уринган шоферни маъмурият 15 кун бошқа, паст ишга ўтказа олади.

∴ ∴ ∴

О. АКБАРОВА: Мен ишга тўрт соат узрсиз кечикиб келган эдим. Ишдан бўшатиб юборишди. Шу тўғрими?

Жавоб: Йўқ, бутун иш куни мобайнидагина узрсиз ишга келмаслик прогул ҳисобланади. Тўрт соат кечикиб келган бўлсангиз, маъмурият фақат шуни сабаб қилиб ишдан бўшатишга асло ҳақли эмас. Сизга аввал тартибга чақирувчи чора кўрилиши лозим эди.

∴ ∴ ∴

С. САИДОВА: Ота-онанинг розилигисиз болани мактаб-интернатга юборишлари мумкинми?

Жавоб: Агар ота-она узоқ вақт бирон ёққа кетган ёки касал бўлса, қамалиб кетган бўлсагина ота-она розилигисиз бола мактаб-интернатга юборилади.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

КРИСТАЛЛАРНИНГ «ҚАЙНОҚ» НУРИ

СССР давлат кашфиётлари рўйхатига қаттиқ жисм физикаси соҳасида қилинган катта бир илмий кашфиёт ёзилди. Кашфиёт авторлари — эстониялик физиклар илгари номаълум кристаллар қайноқ фотолюминесценцияси ҳодисасини топдилар.

Люминесценция — «совуқлайин» шуълаланиш ҳодисаси кўпдан бери маълум. Бу ҳодиса моддага берилган энергияни ранг-баранг тусларда кўзга кўринадиган нурга айлантиришга имкон беради. Кундузидек нур берадиган лампаларда, телевизион қурилмаларда, рентген флюорографияда ва бошқа замонавий техникада люминесценция кенг кўламда ишлатилади. Моддаларнинг тузилиши ва таркибини очишда, уларнинг софлик даражасини, нуқсонларини аниқлашда шуълаланиш самарали, илмий асбоб вазифасини ўтайди. Масалан, органик моддалар аралашмасида спектраль люминесцент анализ қилиш йўли билан процентнинг миллиарддан бир неча улушларини ташкил этувчи моддани ҳам пайқаса бўлади.

Олимлар люминесцент шуълаланиш механизмини ҳам аниқладилар. Моддага электр, рентген нури ёки гамма нур таъсир эттирилганда шундай шуълаланиш вужудга келади. Шу билан бирга модданинг атом ва ионлари энергияни ютиб, қўзғалган ҳолатга ўтади. Уларнинг одатдаги ҳолатга ўтишда кўзга кўринадиган нур чиқади.

Берилган энергиянинг ўзгариш жараёни тугагунича (у секунднинг миллиарддан бир неча улушича давом қилади) модда люминесценцияланмайди, деб ҳисобланарди. Аммо бундай эмас экан. Эстония ССР Фанлар академияси физика институтининг олимлари энергия трансформацияси чоғидаёқ кристалл физик хоссалари жиҳатидан одатдаги люминесценциядан фарқ қилувчи шуъла чиқаришини ғоят сезгир нур детектори ёрдами билан аниқладилар. Тадқиқотчилар бу ҳодисани қайноқ люминесценция деб атадилар. Чунки бу ҳосиса модданинг атом ва ионлари қўзғалган пайтида рўй беради.

СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси К. К. Ребане, Эстония ССР Фанлар академиясининг мухбир — аъзоси В. В. Хижняков, физика-математика фанлари кандидати П. М. Саарининг бу кашфиёти қаттиқ жисм физикасига муҳим ҳисса қўшади. Улар топган қайноқ фотолюминесценция моддада энергия ўзгаришининг эрта, ғоят тез босқичлари тўғрисида бевосита маълумот беради. Совет олимларининг бу фундаментал иши СССРда ва чет элларда ривожланиб бораётган янги илмий йўналишга негиз қилиб олинди.

(ТАСС).

СИР ОЧИЛДИ

(ҲАЖВИЯ)

Ўз «жуфти ҳалоли»дан шикоят қилиб юрадиган баъзи эркакларга ҳайронман. Лўндасини айтганда, мана ман деб кўкрак кериб юрган эр йигитнинг хотинидан ранжигани, ўлгани.

Инкор қилмайман. Тилидан бол томиб турадиган аёллар қаторида калон димоғу, шарттакилари ҳам йўқ эмас. Ҳар қалай, «ширин сўз билан илон инидан чиқади» деган гап бежиз айтилмаган. Шундай экан, ҳар қандай аёлни ҳам хандон чеҳра-ю, қуюқ тавозе билан йўлга солиб бўлмайди, деб ким айта олади? Борди-ю бу усул ҳам қўл келмаса, бошқасини қўлланг. Йўқ, йўқ, зинҳор ба зинҳор хотин кишига қўл кўтариш фикрига борманг. Бу номардлик бўлади.

Келинг, яхшиси кичик бир тажрибани ўртоқлашайлик. Ахир, ҳар қандай ишда ҳам тажриба қўл келиши амалда исботланган-ку.

Тўғри, бизнинг отинча ҳам осонликча жон берадиганлардан эмас. Гаҳ деса минг оҳанг билан қўлга қўнади. Эрга эътиборли бўлгани билан ўзига яраша ноз-карашмаси бор. Ёмон одати шуки, дилидагини тўғри айта қолмайди. Айниқса, дам олиш кунлари «ичимдагини топ» қабилида иш тутиб, юрак-бағримни ўртаб юборади. Саҳарлаб туриб, болаларни тергаб қолади. «Равшан, тур, дарс тайёрла, ўқишинг бўшашиб кетяпти». «Гулноз, қиз бўлмай ўл, индамаса тушгача ётаверасан», дея менга шама қилиб қўяди. Тавба, «биров топиб айтади, биров қопиб» деганлари шу бўлса керакда. Шундай вақтда бир илжайиб қўйсам тамом. Демак, бугун измимни у кишининг қўлига топшираётганлигим аён бўлади-қолади. Энди Равшандан яхшиси бўлмайди. Ҳозир «қиз бўлмай ўладиган» Гулноз доно қизга айланади. Бирдан онасининг кайфияти кўтарилиб кетганидан болалар ҳайрон. Баъзан ўғлим ҳазиллашиб, «адам опамнинг калити» деб қўяди. Борди-ю, хоним болаларни қарғаётганда мен бошимни кўрпага буркаб олсамми? Ана ундан кейин кўринг текин томошани.

Шундай диққинафас вақтларда келишиб қўйганимизга биноан «халоскор» ўртоғим тезроқ келиб, эшикни тақиллата қолса-чи, деб кутиб ётаман. Шунақа баҳонаи сабаб билан хонимни чалғитмасак кўчага чиқишнинг иложи йўқ-да.

Бу сафарги дам олишни ҳам дўстлар билан унумли ўтказмоқчимиз. Ҳозир «кўз ёш» қилиб Аҳмад келиб қолиши керак. Бироқ девордаги соат саккизга зангураяпти ҳамки ундан дарак йўқ.

Бирдан эшик тарақлаб қолди. Хурсандлигимдан «келди» деб бақириб юборганимни билмай қолибман.

— Ким келди? — деди хотиним менга ўқрайиб.

— Ким билади, биров келди шекилли, — дедим талмовсираб.

Хотиним эшикка йўналди. Ишқилиб қовун тушириб қўймасанг бўлди-да, Аҳмад, деяман ичимда. Зум ўтмай йўлакда хотиним кўринди. У бироз саросимада. Қойилман, боплабди, деяман ўзимга-ўзим.

— Ҳа, тинчликми?

Хотиним бир зум менга термулиб қолди. Сўнг ғамгин кўзларини тикиб: «Дадаси, бандаликда» деб қўйди.

— Нима?! — кўзларим қинидан чиққудек бўлиб ўрнимдан туриб кетдим.

— Маҳамад ўртоғингизнинг онаси оламдан ўтиб қолибди. Тез кийиниб чиқа қолинг. Эшикда сизни пойлаб туришибди.

Самолёт бўлиб кетдим. Қарабсизки, бир зумда эгарланган отдек турибман. Эшик томон чопиб кетаётсам хотиним орқамдан бақириб қолди.

— Вой, ўлай, дўппингизни кийиб олмайсизми, жаназага ҳам бош яланг борадими, киши.

— Э, қўяверсангчи...

Барибир дўппини кийиб олдим. Бўлмаса хоним шубҳага бориши мумкин эди-да. Ҳозиргина лаққа чўғ бўлиб турган хотиним бечора ўлимни эшитиб, қўйдек беозор бўлиб қолса-я. Ўзиям зап баҳонанинг зўрини топган эканмизда бу сафар.

Эшикда оғзи қулоғида Аҳмад турибди. Икки дўст чақчақлашиб чойхонага жўнадик.

Ўша куни кечки пайт ширакайф уйга қайтдим. Болалар аллақачон ухлаб қолган. Хотиним мени пойлаб ўтирган экан. Ичганимни сездирмаслик учун олдин эшикни очиб, ғамгин кўзига боқдим. Кейин йиғламсираб, «ўрнимни сол, чарчадим», дедим зўр-базўр. Ботинкамни ечаман деб бирдан остонага мункиб кетсам-а. Вой номард, кириш қисмини боплаганим билан хотимасини расво қилдим.

— Ҳа, — деди хотиним мастлигимни сезиб, — поминка қилибсизларда-а, тавба...

Қош қўяман деб кўз чиқарганим аниқ. Энди ўзимни оқлашим керак.

— Гапирма, — дедим дўқ уриб, — аламдан ичдим. Ахир жонажон дўстимнинг онаси-я...

Буёғини истасам-истамасам гапиролмай қолишим аниқ эди. Ҳайрият, эсон-омон ўрнимга ётиб олдим. Иш хамирдан қил суғиргандек осон кўча қолди. Ишқилиб эртага хотиним ўртоғингизникига азага олиб борасиз, деб хархаша қилмаса бўлгани.

Йўқ, эртасига ҳам, индинига ҳам азадан сўз очмади. Кунларимиз тотувлик билан ўтиб, навбатдаги дам олиш куни яқинлашмоқда эди. Биз улфатлар бу сафар хотинлардан қандай қутулиш режасини миямизда пишитмоқда эдик.

Эрталаб эр-хотин ишга шошиб автобусга чиқсак, рўпарамизда сўррайиб Маҳамад турибди. Юрагим орқага тортиб кетди. Мен кўзимни юмган сарим, бепарво бўлмай кетгур нуқул ҳиринг-ҳиринг кулади. Хотиним ҳайрон. Очиғини айтганда айб Аҳмад билан менда, ўша куни у бечорани «азадорлиги» ҳақида огоҳлантириб қўймаган эдикда. Шунда хотиним бирдан: «Маҳамад ака, бандаликда, кампирни ҳам бериб қўйибсиз» деб қолса бўладими.

— Нима? Ким? — Маҳамад ҳанг-манг бўлиб менга қаради.

— Йўқ, — дедим мен. — Хотиним янглишаяпти, анови Маҳамад борку, ўшани сен деб ўйлаяпти.

— Қайси Маҳамад, — чайналди дўстим.

Шунча кўз қисаман, қани энди тушунса. Хом калла, ниҳоят, имоишорамни тушуниб етди-ю, ўзини оқлаш учун валдираб кетди.

— Э, ҳа, анови Маҳамадни айтаяпсанми. Жуда ёмон бўлдида. Бечоранинг онаси анча ёш экан шекилли.

«Шекиллиси»га бало борми, сайрамай ўлгур. Ҳаммасидан охирида «эшитдингми, Аҳмаднинг кампири ҳам оғирлашиб қолибди» деб гапни сийпалаши ўлганнинг устига тепган бўлди. Хотиним юзини буриб, лабини тишлади.

— Кейинги дам олиш кунига ҳам баҳона тайёр шекилли, — деди у автобусдан тушаётиб.

— Қанақа баҳона?

— Ўтган гал Маҳамадникига борган эдингиз. Бу сафар Аҳмадникига жаназага борасиз шекилли. Вой, тавба, «Кимга тўй, кимга аза» деб шуни айтадилар-да.

Икки ўртоқ бошимизга тушган бу кутилмаган тўқмоқдан анчагача гангиб қолдик.

М. КОМИЛЖОНОВ.

Шаҳримиз йил сайин обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Бу ерда кўплаб турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар қад кўтариб, фойдаланишга топшириляпти.

СУРАТДА: «Марказ—15» кварталида қад кўтарган янги турар-жой бинолари. М. Нуриддинов фотоси.

⊙ АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ҚУЁШ ЁҚИЛҒИСИ БИЛАН

Ҳатто булутли Болтиқбўйида ҳам қуёш нури энергиясидан хўжаликда фойдаланиш мумкин экан. Сааремаа оролидаги «Кильяла» совхозининг бош энергетиги Эндел Мяэмете шуни исбот қилди. Бу ерда парник бодринги ва помидорларини суғоришга бериладиган иссиқ сув энергетик ясаган «қуёш қозони»дан олинади.

Қозоннинг тузилиши содда: сув тўлғазиладиган 25 куб метрли бак қорага бўялган ва иссиқлик тортишга кўмак беради. Бак теварагидаги каркасга пластик пленка тортилган. Пленка билан бак ўртасидаги ҳаво қуёшдан қизиб, иссиғини сувга беради ва сувнинг ҳарорати 46 градусгача чиқади.

Хўжалик мавсумда қуёш нури билан сув иситиш туфайли 10 мегаватт-соат электр энергиясини ва 80 тонна ёқилғини тежайди.

Ҳозир Э. Мяэмете совхоз чорвачилик фермасини иссиқ сув билан таъминлайдиган «қуёш қозони»нинг конструкцияси устида ишламоқда.

(ТАСС).

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

М. Қорнёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

9 АПРЕЛЬ СОАТ 19.00 да

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
Олмахон ҲАЙИТОВА
ИШТИРОКИДА

КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Шариф СУЛТОНОВ, Холисхон ҚОДИРОВА, Мўътабар ЙЎЛДОШЕВА.
Солистлар: Нуржаҳон САТТОРОВА, Отамурод ҲОЖИЕВ, Нодира АҲМЕДОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Роза КАРИМОВА, Муҳаббат КУБАНОВА, Ражаб ИСМОИЛОВ.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.
Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.

«Ўзбекконцерт»

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

11 ВА 12 АПРЕЛЬ СОАТ 20.00 да
Қорақалпоғистон АССР давлат филармонияси
«АМУ ТЎЛҚИНИ» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва солисти— Қорақалпоғистон АССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон Давлат мукофотининг лауреати Отажон ХУДОЙШУКУРОВ.
Билетлар соат 14.00 дан сотилади.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИНИНГ 243-АВИАРЕМОНТ ЗАВОДИ ҚОШИДАГИ
121-АВИАРЕМОНТ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1981—82 ўқув йили учун
ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти 8-синф базасида (ўқиш муддати —3 йил) **ва 10-синф базасида** (ўқиш муддати —1 йил) **қуйидаги ихтисослар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди:** учиш аппаратларининг йиғувчи-парчинловчи, учиш аппаратларини тузатувчи слесарь, самолётлар агрегатларини тузатувчи слесарь, учиш аппаратлари ускуналари бўйича электромонтажчи, механика-йиғув ишлари слесари, токарь, газ-электр пайвандчи.

МАШҒУЛОТЛАР —1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

БИЛИМ ЮРТИГА 8— 10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ТОШКЕНТЛИК ВА БОШҚА ШАҲАРЛИК ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАР ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИНИНГ 243-АВИАРЕМОНТ ЗАВОДИДА ВА ЎЗБЕКИСТОН ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ БОШҚАРМАСИНИНГ БЎЛИНМАЛАРИДА ҲАМДА ШАҲАРДАГИ БОШҚА КОРХОНАЛАРДА ИШЛАЙДИЛАР.

Завод ишчиларига отпуска даврида дам олишга самолётга бепул билет берилади ва улар граждан авиацияси хизматчилари учун белгиланган бошқа имтиёзлардан фойдаланадилар. Билим юртида 3 йил ўқийдиганлар давлат таъминотида бўладилар, бир йил ўқийдиганлар эса 68 сўмдан 80 сўмгача стипендия оладилар.

Бошқа шаҳарлардан келган ўрта маълумотли ўқувчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар институтлар ва техникумларга ўқишни давом эттириш учун юбориладилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), турар жойидан справка, соғлиғи тўғрисида справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 3x4 см. ҳажмдаги 6 та фотосурат, ўқиш жойидан характеристика.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, ГА авиашаҳарчаси (25, 66, 61, 38-автобусларнинг «ГА авиашаҳарчаси», 2, 10-трамвайларнинг «Темир йўл транспорти инженерлари институти» бекати). Телефонлар 99-96-46 (ички телефон 6-46), 99-97-19, 91-20-33).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 8/IV да **Нодирабегим**, 9/IV да **Алмандар**, 10/IV да **Кузнинг биринчи куни.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/IV да **Тўйдан олдин томоша**, 9/IV да **Олифта**, 10/IV **Мавлоно Муқимий.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/IV да **Мукофот** (19.00), 9/IV да **Баланд дорга осилма**, 10/IV да **Кўзингни катароқ оч.**

КИНО

8 АПРЕЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЎРМОН БИНАФШАЛАРИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75).

«ЖАСУР ГУСАРЛАР ЭСКАДРОНИ» —**Қозоғистон** (18, 21.00, телефон 35-24-92).

«ХАВФЛИ РЕЙС», «ЎТГАН КУНЛАР КОМЕДИЯСИ» — **Қозоғистон** (17, 20.00, телефон 35-24-92).

«ШУБҲАЛИ ОДАМ» — **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-77), **К. Ерматов номли** (21.00, телефон 24-22-66), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда).

«МИЧМАН ПАНИН» —**Мир** (тоқ соатларда, телефон 91-08-30).

9 АПРЕЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЎРМОН БИНАФШАЛАРИ» — **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07), **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75).

«ЖАСУР ГУСАРЛАР ЭСКАДРОНИ» — **Қозоғистон** (12, 15, 18, 21.00, телефон 35-24-92), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (12, 15, 18, 20.30, телефон 78-47-25).

«ХАВФЛИ РЕЙС», «ЎТГАН КУНЛАР КОМЕДИЯСИ» — **Қозоғистон** (10, 13.30, 17, 20.00, телефон 35-24-92).

«ШУБҲАЛИ ОДАМ» — **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ЭСКИ ҚАРЗЛАР» — **К. Ерматов номли** (16, 17, 18, 19, 20.00, телефон 24-22-66).

«ЭКИПАЖ» — **Ғ. Ғулом номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45 ўзбек тилида), **Лисунов номли** (11, 14, 20.00).

ҚИТОБСЕВАРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТАШКНИГА»
ОБУНА НАШРЛАРИ
МАГАЗИНИ
ОБУНА НАШРЛАРИГА
ОБУНА ЎТКАЗАДИ

Г. МЕДИНСКИЙ. Асарлар тўплами — 7 томлик, бай пули 1 сўм.

Б. ПОЛЕВОЙ. Асарлар тўплами— 6 томлик, бай пули 1 сўм.

Р. ТАГОР. Асарлар тўплами— 4 томлик, бай пули 1 сўм.

Ютуқ ўйинларида қатнашишни истовчиларнинг дастлабки ёзилишлари 11 апрель соат 11.00 дан 18.00 гача ўтказилади.

ЮТУҚ ЎЙИНИ 12 АПРЕЛЬ СОАТ 10.00 ДА. ШАҲАР ПРОПИСКАСИГА ЭГА БЎЛГАНЛАР ПАСПОРТЛАРИНИ ОЛИБ КЕЛИШЛАРИ ЛОЗИМ.

Магазин адреси: Тошкент шаҳри Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспекти 7-уй.

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг
2-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН
5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

МАШҒУЛОТЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛГАН ҲОЛДА РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
Ҳар ойда 70 сўмдан стипендия берилади.
КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛАР ФОРМА КИЙИМИ (50 процент ҳақи тўланади) БЕРИЛАДИ, УЛАР ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУСЛАРДАН БЕПУЛ ФОЙДАЛАНАДИЛАР.
Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.
Мурожаат учун адрес: Чилонзор массиви, Пионер кўчаси, 4-уй, кадрлар бўлими (4, 9, 11-трамвайлар, 2, 6, 9, 11, 16-троллейбусларнинг «Пионер кўчаси» бекати).

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИ ВА 9-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриёти базасида ташкил этилган
БИЛИМ ЮРТИ ФИЛИАЛИ

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти филиали замонавий ускуналарга эга.
ФИЛИАЛ САТР ҚУЙИШ МАШИНАСИ НАБОРЧИЛАРИ, ҚЎЛДА ҲАРФ ТЕРУВЧИЛАР, ОФСЕТ ВА БОТИҚ БОСМА ПЕЧАТНИКЛАРИ, МУҚОВАЛАШ-БРОШЮРАЛАШ МАШИНАЛАРИ МАШИНИСТЛАРИ ВА БОШҚА ПОЛИГРАФИЯ КАСБЛАРИ ЭГАЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.
Ўқишга ўрта маълумотли йигит-қизлар қабул қилинадилар.
Ҳар ойда 70 сўмдан стипендия берилади.
Ўқиш муддати — 1 йил.
Ўқиш даври узлуксиз ишлаб чиқариш стажига қўшиб ҳисобланади.
БОШҚА ШАҲАРЛИКЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.
МАШҒУЛОТЛАР МАЙ ОЙИДА БОШЛАНАДИ.
Билим юрти филиалининг адреси: Тошкент шаҳри, Ленин районы, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими (1 «э», 18, 57-автобус, 1, 3, 7, 8, 10, 11, 13, 22, 25-трамвайларнинг «Цум» бекати).

БАҲОР КИЙИМЛАРИ ҲАММА ВАҚТ ЎЗИНИНГ ЕНГИЛЛИГИ, РАНГЛАРИНИНГ ЁРҚИНЛИГИ, МОДЕЛЛАРИНИНГ РАНГ-БАРАНГЛИГИ БИЛАН АЖРАЛИБ ТУРАДИ

Баҳор кириб келиши билан ҳар қайсимизда гардеробимизни янгилаш ҳаваси уйғонади.
Ҳурматли харидорлар!
Тайёр кийимлар ва газмолларни Сиз «ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ»НИНГ 40-«ГАЗМОЛЛАР ВА КИЙИМЛАР» МАГАЗИНИДАН ХАРИД ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Ҳар бир газмолни эркин кўра олиш, кенг, ёруғ ўлчаб кўриш хоналари ва савдо зали магазиндан сотиб олинган ёки ўзингиз билан олиб келган газмолларни бичтириш имконияти харидорлар учун катта қулайликлар туғдиради.

БАҲОР МАВСУМИГА 40-МАГАЗИНДАН СИЗ ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН:

башанг, ёрқин гулли, замонавий моделдаги, сунъий ва табиий ипак, крепдешин, хонатлас, кримплен, трикотиндан тикилган европача ва миллий фасонлардаги сидирға ранг ва гулли, узун ва калта енгли кўйлаклар. Размерлари 44 дан 60 гача;

ип-газлама аралаштириб тўқилган яримшерсть, газмоллар, лавсан, триацетат толадан тикилган юбкалар, сарафанлар, кўйлаклар. Уларнинг энг афзал томони — пишиқ ва универсалдир. Уларни блузкалар, батниклар, водолазкалар билан кийиш мумкин. Компонентларни алмаштириш билан ҳар гал кийимнинг янги вариантларини яратиш мумкин;

бели қирқилган клешли, енгсиз юбкали аёлларнинг ипак халатлари;

кримплен, трикотиндан тикилган гулли батниклар; пальтолар, плащлар;

Катакли яримшерсть ва лавсанли шерстдан пасти бортли ва катта ташқи чўнтакли эркакларнинг костюмлари;

турли ранг ва размерлардаги эркакларнинг яримшерсть шимлари;

эркакларнинг калта енгли кўйлакларини Қўқон, Наманган, Ангрен тикувчилик фабрикалари вискоза, лавсан, триацетат толаси қўшиб ип-газламадан тикиб чиқарган. Сидирға ранг ва гулли узун енгли эркакларнинг кўйлаклари капрон қўшиб тўқилган ип-газламалардан тикилган.

40-МАГАЗИНДА КЎЙЛАКЛИК ВА КОСТЮМЛИК РАНГ-БАРАНГ ГАЗМОЛЛАР МАВЖУД.

Газмол, унинг структураси, расмлари, колорити кийимнинг қандай бўлиши ва унинг қандай вазифани бажаришини олдиндан белгилаб беради.

Бу мавсумда этаги гулли газмоллар ҳамон модада. Этаги гулли газмол гулларнинг жойлашиши ҳисобига моделларни ранг-баранг қилиб, турли вариантларда юбкаларнинг этагига бурмачалар солиш, ёқа ва енг учларини безаш имконини беради.

Замонавий ва чиройли костюмни шерстдан ёки катакли ва йўл-йўл яримшерсть газмоллардан тикиш мумкин. Бунда қийинчлар комбинациясини ҳисобга олиб кийим бичиш яхши самара беради.

Ёз кунлари биз кўп вақт очиқ ҳавода, табиат қўйнида бўлишга ҳаракат қиламиз. Бунинг учун фақат отпускаларимиздангина эмас, айни бир вақтда узун ёз кунлари ва дам олиш кунларидан ҳам унумли фойдаланамиз. Бу вақтда бизга айниқса енгил шойи халатлар, чўмилиш костюмлари, комплектлар, блузка ва юбкалар зарур бўлади.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!
«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ»НИНГ 40-«ГАЗМОЛЛАР ВА КИЙИМЛАР» МАГАЗИНИДА ҲАР КУНИ САВДОДА ҚУЙИДАГИЛАР МАВЖУД:

турли рангдаги ацетат шойи, гулли крепдешин (Марғилон ва Озарбайжон комбинатлари маҳсулоти), лавсанли «Ладога» газмоли, костюмлик— кўйлаклик катакли ва йўл-йўл яримшерсть ва шерсть газмоллар, «Надежда» синтетик газмоли, сунъий шойи.

40-магазин «Халқлар дўстлиги» проспекти, 17-квартал, 34-уй («ДОСААФ» меҳмонхонаси» қаршисидаги 9-қаватли бино)-**да жойлашган.**

Иш вақти: соат 10.00 дан 19.00 гача. Танаффус вақти — 14.00 дан 15.00 гача. Дам олиш куни— якшанба.

Магазинга 78, 20, 54, 70, 75, 79-автобуслар билан бориш («ДОСААФ меҳмонхонаси» бекати, «Чилонзор» метро станцияси) **мумкин.**

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ».
«УЗТОРГРЕКЛАМА» телспрессагентлиги.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

8 АПРЕЛЬ— ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.55 «Ўртоқ бригада». «Кировский завод» ишлаб-чиқариш бирлашмасининг КПСС XXVI съезди делегати И. В. Захаров бошлиқ бригадаси ҳақида телевизион очерк. 19.20 Хоккей бўйича Халқаро турнир. СССР 2-терма командаси —ЧССР 2-терма командаси. 2- ва 3-даврлар. Ленинграддан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (19.55) — «Дунё воқеалари». 20.45 Қисқа метражли телевизион бадиий фильмлар премьераси: «Чақмоқ» ва «Чиннигул». Чехословакия телевидениесининг маҳсулоти. 21.30 «Время». 22.00 Спорт программаси: Футбол бўйича кубок эгаларининг кубоги учун «Динамо» (Тбилиси)— «Фейеноорд» (Голландия). 2-тайм. Тбилисидан олиб кўрсатилади. 22.45 Ўсмирлар ўртасида хоккей бўйича Европа биринчилиги. Финал. 2- ва 3-даврлар. Минскдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.20)— «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Қуёшнинг кўз ёшлари». Мультфильм. 18.10 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 18.40 «Шеърият дафтаридан». В. Саъдулла. 19.00 КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА. «Жиззах — жасорат майдони». 19.30 «Ахборот». (рус.). 19.45 «Молдавия ССРнинг музика санъати». Концертда СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати М. Биешу иштирок этади. Свердлов номли концерт залидан трансляция пайтида ёзиб олинган. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Молдавия ССРнинг музика санъати» (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Янги қаҳрамонлар». Андижон области, Марҳамат районидаги Куйбишев номли колхознинг бригада бошлиғи, КПСС XXVI съездининг делегати Саодат Мўйдинова ҳақида телеочерк 22.15 «Пўлат ва Баҳор». Бадиий фильм. 23.30 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 23.45 Кўрсатувлар программаси.

II

18.35 Кўрсатувлар программаси. 18.40 Реклама. 19.00 Космонавтика кунига. «Бош конструктор». Ҳужжатли фильм. 1-серия (рус.). 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Совет давлати ва ҳуқуқи асослари». Жиноят ҳуқуқи (рус.). 20.50 «Яратувчилик уфқлари». 21.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик — олтин давrim» (такрорий).

9 АПРЕЛЬ —ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика 10.05 «Горнчилар, қаердасиз!». 10.35 Ленин орденли Москва Ҳарбий округи ашула ва рақс ансамблининг концерти. 11.25 «Ҳайвонот оламида». 12.25 Краснодар ўлкаси Тихорецкий район Маданият уйи казак халқ хорининг концерти. 12.45 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Мамлакат телевидение студиялари ҳужжатли фильмлари программаси. 16.10 «Халқ оҳанглари». 16.25 «Касби —алоқачи». Телевизион очерк. 16.55 СССР билан Югославия ўртасида дўстлик, ўзаро ёрдам ва урушдан кейинги ҳамкорлик тўғрисида Шартнома имзоланган кунга. «Югославия бўйлаб». Кинопрограмма. 17.20 «Звездочёт». Телевизион журнал. Кўрсатувни Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси Ю. Н. Глазков олиб боради.

18.05 Неедла номли Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти (ЧССР). 18.30 «Миллионлар ленинча университети». 19.05 «Эски ўйинчоқ». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Кўшиқ инсон билан қолади». 20.30 Ю. А. Гагарин парвозининг 20 йиллигига. «Космик аср. Солнома саҳифалари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 3-фильм. 21.30 «Время». 22.05 СССР халқ артисти Г. Ковалёва ҳамда Ленинград телевидениеси ва радиосининг В. Андреев номли рус халқ оркестрининг концерти. 23.20 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

19.30 «Индигир эртаклари». Илмий-оммабоп фильм. 19.50 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 20.50 «Ленинград баҳори». Музикали фестивали. Ленинграддан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида —«Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». «Ниҳол». Мультфильм. (ЧССР). 22.10 «Қайта туғилиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Ҳаворанг филча». Мультфильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз — 80-йил комсомоллари». 19.00 «Врач маслаҳатлари». 19.10 КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ —ҲАЁТГА! «Фаннинг ишлаб чиқариш билан интеграцияси» (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ижод саҳифалари». Г. Марков. Ёзувчи туғилган кунининг 70 йиллигига. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қўшиқ айтган етар муродга». Конкурс программаси. 5-кўрсатув. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Турмуш ва маданият». 22.35 «Болажон қиз». Бадиий фильм («Баррандов», Чехословакия). 23.55 Кўрсатувлар программаси.

II

18.35 Кўрсатувлар программаси. 18.40 Болалар учун фильм. «Олимпиадачилар ўз орамизда». 19.00 Космонавтика кунига. «Бош конструктор». Ҳужжатли фильм. 2-серия (рус.). 20.00 Янгиликлар. 20.20 Ўқитувчилар учун консультация (рус.). 20.50 Абитуриентлар учун. Физика.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ бет.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат —33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83: совет қурилиши ва ҳуқуқ 32-54-19, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—33-55-32; хатлар —33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.